Mondkapjesplicht: dit zijn de regels

door Redactie Coronakrant

18 november 2020

Sinds de coronacrisis zijn mondkapjes steeds meer in winkels en het straatbeeld in Nederland te zien. Bovendien gaat de mondkapjesplicht voor het het dragen van niet-medische mondkapjes in openbare binnenruimtes vanaf dinsdag 1 december in. Het is daarom goed te weten welke soorten mondkapjes er zijn en waar je ze wel en niet moet (gaan) dragen.

Er zijn drie algemene typen mondkapjes (of mondmaskers). In de zorg zijn er de FFP-maskers (ademhalingsbeschermingsmaskers) en medische gezichtsmaskers. Daarbuiten gebruiken mensen de niet-medische gezichtsmaskers.

FFP-maskers

De FFP-maskers (filtering facepiece particles-maskers) beschermen tegen virussen en stofdeeltjes in de lucht. Er bestaan drie categorieën van: FFP1, FFP2 en FFP3. Een hoger getal betekent meer bescherming. Een echt FFP-masker moet voldoen aan de Nederlandse norm voor ademhalingsbeschermingsmiddelen (NEN-EN 149+A1).

Medische gezichtsmaskers

Daarnaast zijn er de medische gezichtsmaskers. Deze beschermen vooral iemand anders tegen besmetting door degene die het masker draagt. Ook beschermen deze gezichtsmaskers de drager tegen opspattende vloeistoffen. Een medisch gezichtsmasker moet voldoen aan de Nederlandse norm NEN-EN 14683+C1. Alle medische mondkapjes zijn bestemd voor de zorg. Momenteel zijn er geen tekorten, zoals eerder dit jaar het geval was.

Niet-medische mondkapjes

Bij de niet-medische mondkapjes gaat het om zelfgemaakte of commercieel gefabriceerde maskers. Ze bestaan vaak uit stof, ander textiel of papier. Deze mondkapjes zijn niet geschikt voor gebruik in de gezondheidszorg. Ze zijn er in een wegwerpvariant en een wasbare variant. Burgers kunnen deze mondkapjes gebruiken. Ze zijn te koop bij drogisterijen, supermarkten, warenhuizen, apotheken of webshops. Het zijn meestal wegwerpmaskers. Mensen kunnen ook zelf een mondkapje maken of een herbruikbaar mondkapje aanschaffen. Het Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) ontwikkelt een certificaat en keurmerk voor herbruikbare niet-medische mondkapjes. Daarmee kunnen consumenten zien of zo’n mondkapje aan de eisen voldoet.

Verder gebruiken mensen soms ook spatschermen. Deze mogen ze echter niet gebruiken op plaatsen waar een mondkapje verplicht is, zoals het openbaar vervoer. Daar is alleen een mondkapje toegestaan.

Bescherming door niet-medische mondkapjes

Bij juiste toepassing houden niet-medische mondkapjes de verspreiding van het virus waarschijnlijk enigszins tegen. Er zijn voor- en nadelen bij het gebruik van de niet-medische mondkapjes in de openbare ruimte.

Voordelen

Waarschijnlijk dragen niet-medische mondkapjes bij aan het tegengaan van de verspreiding van het coronavirus. Dat komt vooral omdat ze anderen (beperkt) beschermen tegen besmetting door de drager van het masker. Verder kunnen mondkapjes psychologisch gezien helpen bij het tegengaan van de coronabesmettingen. Dat heeft te maken met de signaalfunctie die ze kunnen hebben, waardoor mensen zich meer bewust zijn dat ze in de openbare ruimte besmet kunnen raken. Mogelijk gaan ze daardoor meer afstand houden, wat de verspreiding van het coronavirus beperkt.

Nadelen

Niet-medisch mondkapjes kunnen echter de kans op besmetting bij verkeerd gebruik ook vergroten. Dat gebeurt bijvoorbeeld bij onjuist verwijderen van een mondkapje. Daarnaast kunnen mondkapjes ook zorgen voor een gevoel van schijnveiligheid. Daardoor gaan mensen belangrijke maatregelen zoals 1,5 meter afstand houden, thuis blijven bij klachten en goed de handen wassen minder goed volgen. Dat kan tot een grotere kans op besmetting leiden. Het is dan ook goed om te beseffen dat mondkapjes geen vervanging van bestaande maatregelen zijn, maar een aanvulling daarop.

Het is voor het effectief dragen van mondkapjes dus belangrijk dat mensen ze op de goede manier gebruiken en andere geldende maatregelen blijven naleven. Zo kunnen mondkapjes enigszins bijdragen aan het tegengaan van de verspreiding van het coronavirus.

Zelf een mondkapje maken

De overheid heeft een instructie opgesteld voor het zelf maken van niet-medische mondkapjes. Verder heeft NEN aanbevelingen opgesteld voor het ontwerp, maakproces, gebruik en onderhoud van niet-medische mondmaskers vanwege de coronacrisis.

Dringend advies

Per 30 september is een dringend advies van het kabinet van kracht voor iedereen vanaf 13 jaar om een niet-medisch mondkapje te dragen in de openbare ruimte. Vanaf dinsdag 1 december is dit verplicht.

Het betreft onder andere de volgende publieke binnenruimtes:

- supermarkten
- winkels (winkeliers mogen klanten weigeren als die geen mondkapje dragen)
- gemeentehuizen
- horeca (gesloten tot minimaal half december)
- musea
- stations
- benzinestations
- dierentuinen
- attractieparken
- zwembaden
- parkeergarages

Het advies geldt ook voor theaters, bioscopen en concertzalen. Maar dan alleen wanneer mensen staan of lopen. Tijdens het zitten, mogen ze het mondkapje afzetten.

Lees ook: Een mondkapjesplicht op de werkvloer. Hoe zit dat?

Contactberoepen

Voor contactberoepen zoals de kapper en de schoonheidsspecialist geldt het dringende advies dat de dienstverlener en de klant een mondkapje dragen.

Besloten gebouwen

Het dringende mondkapjesadvies van de overheid geldt niet voor besloten gebouwen. Dat zijn gebouwen die niet vrij voor publiek toegankelijk zijn, zoals kerken en verenigingsgebouwen. De organisaties mogen dan zelf bepalen of ze een mondkapje dringend adviseren of zelfs verplicht stellen.

Openbaar vervoer en andere reizen

Het openbaar vervoer kent sinds 1 juni een mondkapjesplicht voor iedereen vanaf 13 jaar. Per 1 juli moet ook iedereen een mondkapje dragen in taxi’s en touringcars. Het betreft dan niet-medische mondkapjes. Het RIVM geeft als richtlijn voor reizen met de auto en ander privévervoer het dragen van een mondkapje als de reizigers niet bij hetzelfde huishouden horen. In vliegtuigen is het dragen van een niet-medisch mondkapje verplicht. Bij buitenlandse luchtvaartmaatschappijen kunnen ook medisch mondkapjes verplicht zijn.

Scholen

Voor het basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs zijn mondkapjes niet nodig. Middelbare scholieren hebben ook een dringend advies gekregen om een mondkapje te dragen in de gangen, aula en kantine van hun school. In de klas met zittende leerlingen kan het mondkapje af. Verder geldt voor iedereen in het mbo en het hoger onderwijs het dringende advies om buiten de lessen een mondkapje te dragen. Scholen mogen besluiten om een mondkapje te verplichten. Hiervoor is overleg nodig met de (G)MR ((gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad), het personeel, de ouders en leerlingen. De (G)MR moet ook toestemming geven.

Verpleeghuizen

Verpleeghuizen bepalen zelf of je als bezoeker een mondkapje moet dragen. Bij minder dan 1,5 meter afstand van een bewoner geldt het advies om een medisch gezichtsmasker te dragen.

Boete

Er geldt nu alleen een dringend advies om een mondkapje te dragen in de openbare ruimte, maar nog geen plicht. Er staat dus nu nog geen boete op het niet-dragen. Dat geldt overigens wel voor het openbaar vervoer. Het daar niet-dragen van een mondkapje kan leiden tot een boete van 95 euro.

Mondkapjesplicht

Er komt wel een mondkapjesplicht voor alle publieke binnenruimtes. Voor deze verplichting is een wettelijke basis nodig. Minister de Jonge van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft gezegd dat het kabinet hiervoor een ministeriële

regeling voorbereidt onder de spoedcoronawet. Deze spoedwed, inclusief mondkapjesplicht, gaat op dinsdag 1 december in.

Bronnen: coronakrant.nl Consumentenbond, Rijksoverheid.nl

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Inhoudelijke onderbouwing met betrekking tot adviezen over toepassing van niet-medische mondneusmaskers in openbare ruimten

Definitief, vastgesteld in OMT 4 mei

Inleiding

In steeds meer landen worden niet-medische mondneusmaskers of andere gezichtbedekkende materialen geadviseerd voor het algemeen publiek om verspreiding van SARS-CoV-2 tegen te gaan. In de ons omringende landen worden mondneusmaskers geadviseerd op plaatsen waar social distancing lastig te handhaven is, nu lockdown maatregelen worden afgebouwd en mensen zich meer in openbare ruimten gaan bewegen.

Vragen

- Is het dragen van niet-medische mondneusmaskers of andere gezichtsbedekking (bijv. een face-shield) door het algemeen publiek zinvol?
- Kunnen niet-medische mondneusmaskers gebruikt worden als alternatief voor de huidige maatregelen op plaatsen waar social distancing niet mogelijk is, zoals in het openbaar vervoer of op andere drukke plaatsen?
- Wat zijn mogelijke nadelen van het gebruik van (niet-medische) mondneusmaskers?

Transmissieroute en besmettelijke periode

SARS-CoV-2 is een respiratoir virus dat volgens de huidige beschikbare gegevens overgebracht wordt via druppelcontact. Er zijn op dit moment geen aanwijzingen voor aerogene transmissie in openbare ruimten. Aerosolen worden uitsluitend gevormd tijdens aerosolvormende medische handelingen die buiten het bestek van dit advies vallen. Druppels die uitgescheiden worden door hoesten, niezen en praten kunnen wel terechtkomen op voorwerpen in de omgeving en zo ook indirect iemand besmetten die met deze voorwerpen in contact komt.

Een patiënt is besmettelijk in de symptomatische fase. Zowel patiënten met milde als met ernstige klachten scheiden virus uit (Zhang et al. 2020). Daarnaast zijn er aanwijzingen voor pre- en vroegsymptomatische transmissie, 1-3 dagen voordat de klachten ontstaan. De mate waarin deze patiënten bijdragen aan de transmissie is nog niet met zekerheid vastgesteld. Wel is aangetoond dat de hoeveelheid virus in patiënten het hoogst is rond het moment waarop de symptomen beginnen (He et al. 2020, Kim et al. 2020, Zou et al. 2020). Op basis van dit bewijs heeft de ECDC presymptomatische transmissie opgenomen in de richtlijnen voor contactonderzoek, waarbij iemand vanaf 2 dagen voor het ontstaan van de klachten als mogelijk besmettelijk wordt beschouwd (ECDC 2020).

Voorkomen van besmetting

Besmetting kan voorkomen worden door direct contact met patiënten te vermijden. Isolatie van patiënten en social distancing (> 1,5 m afstand houden) in combinatie met een goede (hand)hygiëne om indirecte besmetting te voorkomen is hierbij effectief. Persoonlijke beschermingsmiddelen worden daarnaast geadviseerd als aanvullende bescherming bij medewerkers die zorg verlenen aan patiënten met COVID-19 (LCI 2020, FMS 2020). Mogelijke pre- en/of vroegsymptomatische transmissie zou kunnen betekenen dat brede toepassing van maatregelen om besmettingen tegen te gaan in de bevolking nodig blijft. In de zorg is ervoor gekozen om geen extra maatregelen te nemen bij de behandeling van mensen die geen klachten hebben die bij COVID-19 passen, maar om laagdrempelig te testen in de groep van patiënten die met andere klachten zorginstellingen bezoeken.

Mondneusmaskers in de zorg

Er zijn verschillende soorten mondneusmaskers. Zorgverleners die zorg bieden aan patiënten met COVID-19 of patiënten die hiervan verdacht worden, dragen een mondneusmasker dat voldoet aan bepaalde kwaliteitseisen, een schort, handschoenen en een spatbril om hen te beschermen tegen infectie. De combinatie van beschermende middelen zorgen voor een goede bescherming van de zorgverlener. Op de niet-COVID-afdelingen worden geen beschermende maatregelen genomen. Medische mondneusmaskers (FFP1- en FFP2-ademhalingsbeschermingsmaskers en chirurgische maskers (IIR)) zijn in beperkte hoeveelheden beschikbaar en worden daarom op dit moment uitsluitend ingezet voor zorgverleners die risico lopen op besmetting.

Gezichtsbescherming in openbare ruimten

Voor het algemeen publiek worden ook in een toenemend aantal niet-Aziatische landen niet-medische maskers of andere gezichtsbedekking geadviseerd in openbare ruimten, meestal daar waar de voorgeschreven afstand tussen mensen niet gehandhaafd kan worden (openbaar vervoer, winkels). Voor niet-medische maskers bestaan geen kwaliteitseisen. De maskers kunnen zelf gemaakt worden van diverse materialen en zijn daardoor goed toegankelijk voor het algemeen publiek. De bescherming die deze maskers bieden is echter beperkt en afhankelijk van de gebruikte materialen en de manier waarop het masker gedragen wordt.

In Duitsland adviseert het Robert Koch Instituut het dragen van mondneusbedekking in bepaalde situaties in de openbare ruimte als een extra bijdrage om risicogroepen te beschermen en daarmee de verspreidingssnelheid van COVID-19 in de bevolking te verlagen. Deze aanbeveling is gebaseerd op het feit dat in toenemende mate duidelijk wordt dat een groot deel van de besmettingen ongemerkt gebeurt en wel al voordat er sprake is van ziektesymptomen. Ook het CDC adviseert om dezelfde reden in de USA het algemeen publiek om gezichtsbedekking te dragen in publieke ruimten zoals winkels, met name in gebieden waar veel transmissie van COVID-19 is (CDC 2020). België stelt mondneusbedekking verplicht in het openbaar vervoer en op scholen vanaf begin mei, wanneer een aantal lockdownmaatregelen opgeheven worden.

In een recent advies van de WHO wordt gesteld dat het gebruik van mondneusmaskers door het algemeen publiek niet voldoende geëvalueerd is en dat er daarom geen aanbeveling voor of tegen het gebruik gedaan kan worden (WHO 2020). Het ECDC geeft

in een recente publicatie aan dat niet-medische mondneusmaskers mogelijk een meerwaarde kunnen hebben in het onder controle houden van de epidemie. Mondneusmaskers kunnen in die situaties waar social distancing niet altijd lukt, zoals in supermarkten of het openbaar vervoer, de verspreiding van het virus door personen die nog geen symptomen vertonen tegengaan. Mondmaskers worden uitdrukkelijk wel gezien als aanvullende maatregel in aanvulling op social distancing en hygiënemaatregelen (ECDC 2020).

Filtercapaciteit niet-medische mondneusbescherming

Veel materialen die gebruikt worden om zelf mondneusmaskers te maken laten virusdeeltjes die op het masker komen door, waardoor een dergelijk masker de drager maar in beperkte mate beschermt (MacIntyre 2015). Er zijn diverse experimenten gedaan waarbij is gemeten of materialen virusdeeltjes tegenhielden. Hieruit blijkt dat de meeste algemeen gebruikte stoffen, zoals t-shirtstof of theedoek veel deeltjes met vergelijkbare grote als virusdeeltjes doorlaten. In een experiment met maskers gemaakt van verschillende t-shirtmaterialen bleek dat deze maskers 40-90% van de deeltjes niet tegenhielden, tegen slechts 0,12% bij een FFP2-masker (Rengasamy 2010). Een ander experiment liet zien dat FFP2-maskers 50 maal meer bescherming boden dan maskers gemaakt van theedoek (Van der Sande 2008). Chirurgische mondneusmaskers boden in het hetzelfde experiment slechts 2x zoveel bescherming als de maskers van theedoeken. Een recent Chinees experiment laat echter zien dat een zelfgemaakt masker met meerdere lagen keukenpapier 95% virusdeeltjes zou tegenhouden (Ma 2020). Doorzichtige plastic spatkappen, de zogenaamde face-shields, blokkeren efficiënt grotere druppels die een belangrijke rol spelen in de overdracht van SARS-CoV-2. In een experiment waarbij de druppels recht van voren op de kap afkwamen hield de kap 96% van de grote druppels tegen (Lindsley 2014). Spatkappen zijn mogelijk een praktisch alternatief voor mondneusmaskers, makkelijk te produceren en eenvoudig schoon te maken met water en zeep (Perencevich 2020). Een nadeel van de kappen is echter dat ze niet aansluiten aan het gezicht waardoor druppels vanuit andere richtingen en druppels die iets langer in de lucht blijven hangen langs de randen van de kap alsnog het gezicht bereiken (Lindsley 2014).

De meeste materialen in niet-medische mondmaskers houden druppels die geproduceerd door de drager van het masker wel enigszins tegen. Veel mondneusmaskers zorgen op deze manier voor bescherming van de omgeving (source control) als een patiënt met COVID-19 een masker draagt (ECDC 2020, Howard 2020). Maar ook hiervoor geldt dat de mate van bescherming van de omgeving hangt sterk af van het soort masker dat gedragen wordt, de mate waarin het masker aansluit op het gezicht en de manier waarop het masker gedragen wordt (Davies 2013). Er is geen onderzoek gedaan in hoeverre plastic face-shields druppels die geproduceerd worden door een patiënt met COVID-19 tegenhouden. De verwachting is dat deze kappen een groot deel van de druppels tegenhouden als het plastic voldoende ver onder de kin en richting de oren doorloopt (Perencevich 2020). De kap sluit echter niet volledig aan het gezicht aan waardoor druppels langs het masker mogelijk toch in de omgeving kunnen komen.

Bescherming mondneusmaskers tegen respiratoire infecties

Er is nog weinig onderzoek gedaan naar de effectiviteit van mondneusmaskers bij SARS-CoV. Om de waarde van mondneusmaskers bij SARS-CoV-2 buiten

gezondheidzorginstellingen te beoordelen werden recentelijk een tweetal meta-analyses gepubliceerd waarin studies werden opgenomen naar de effectiviteit van mondneusmaskers bij verschillende respiratoire infecties. Onderzoeken die gedaan zijn naar de bescherming door niet-medische mondneusmaskers laten wisselende resultaten zien en spreken elkaar regelmatig tegen. Breinard gaf aan dat van de 12 geïncludeerde randomized controlled trials slechts 3 een licht positief effect lieten zien (6%) op het ontwikkelen van respiratoire aandoeningen. Een iets hogere bescherming werd gezien in observationeel onderzoek (19%). In meerdere van deze onderzoeken was echter sprake van een slechte compliance of andere factoren die een bias konden veroorzaken (Breinard 2020). Een andere meta-analyse spreekt over 47% bescherming (Liang 2020). Het grote verschil is mogelijk te verklaren doordat in de tweede meta-analyse meer onderzoeken werden meegenomen waarbij medische maskers werden gebruikt. In het algemeen geldt dat de kwaliteit van de materialen waarvan een mondneusmasker gemaakt is, de mate waarop het masker aansluit op het gezicht en het draagcomfort een belangrijke rol spelen in de mate van bescherming die het masker biedt tegen virussen (Davies 2013).

Bescherming tegen SARS-CoV-2

Er is nog maar weinig bekend over de bescherming die niet-medische mondneusbescherming biedt tegen SARS-CoV-2. Studies die gedaan zijn, werden uitgevoerd met een beperkt aantal patiënten of met medische mondneusmaskers. In Aziatische landen zoals Hongkong en Singapore waar vanaf het begin van de epidemie mondneusmaskers zijn gebruikt door het algemeen publiek in aanvulling op andere maatregelen lijkt het aantal gevallen van COVID-19 echter minder snel te zijn toegenomen dan in landen waar deze strategie niet is toegepast (Cheng 2020). Zoals hierboven beschreven geven niet-medische mondneusmaskers veelal maar een beperkte bescherming tegen viruspartikels. Niet-medische mondneusmaskers kunnen daarom niet als vervanging van social distancing en (hand)hygiënemaatregelen worden ingezet. Ook blijft het noodzakelijk om patiënten met klachten van COVID-19, waarvan we weten dat ze besmettelijk zijn, te isoleren.

Mondneusmaskers zouden wel als aanvullende maatregel kunnen zorgen voor verminderde transmissie door presymptomatische COVID-19 patiënten, met name in openbare ruimten waar social distancing soms lastig is, zoals in het openbaar vervoer. Als lockdownmaatregelen opgeheven worden zullen presymptomatische patiënten in toenemende mate in openbare ruimten komen waar ze voor verspreiding van het virus kunnen zorgen. Deze mensen kunnen we niet onderscheiden van gezonde mensen omdat ze zelf (nog) niet weten dat ze het virus uitscheiden en niet ziek zijn. De zogenaamde 'source control' werkt echter alleen als veel mensen in de betreffende openbare ruimte consequent een masker dragen, de maskers van voldoende kwaliteit zijn en op een correct gebruikt worden (Howard 2020). Een observationele studie in Hong Kong toont aan dat goede informatie over hoe een masker correct gebuikt moet worden erg belangrijk is omdat maskers in 13% van de gevallen verkeerd gedragen werden (op de kop, binnenstebuiten of te laag), terwijl 6% het masker even had afgezet om bijvoorbeeld te eten of te roken. Daarnaast werden wegwerpmaskers door 76% van de mensen hergebruikt, terwijl wel algemeen bekend was dat hergebruiken niet veilig is (Victor 2020).

Een voordeel van het dragen van maskers in openbare ruimten kan mogelijk zijn dat deze bijdrage aan het handhaven van maatregelen m.b.t. social distancing en hygiëne, omdat het publiek door het masker constant herinnerd wordt aan de noodzaak tot het treffen van maatregelen (Brienen 2010). Een nadeel van het gebruik van deze maskers kan echter zijn dat ze een schijnveiligheid geven aan de gebruiker waardoor deze de maatregelen van social distancing en hygiëne niet meer zal opvolgen. Ook gaan mensen met milde klachten toch mogelijk eerder weer naar openbare ruimten. In dat geval kan het gebruik van niet-medische maskers die maar een beperkte bescherming bieden leiden tot een toename van infecties met COVID-19 (ECDC 2020).

Conclusies

- De literatuur over het effect van het dragen van niet-medische mondmaskers in de openbare ruimten is niet eenduidig en de resultaten uit de beschikbare studies spreken elkaar tegen
- Niet-medische mondneusmaskers dragen mogelijk enigszins bij aan het beperken van verspreiding van COVID-19 door presymptomatische patiënten in openbare ruimten waar voldoende afstand houden niet altijd mogelijk is (source control); belangrijk daarbij is dat het effect groter is als meer mensen een masker dragen.
- Niet-medische mondneusmaskers beschermen de drager ervan in zeer beperkte mate; is sterk afhankelijk van de kwaliteit van de materialen die gebruikt zijn, de mate waarin het masker aansluit op het gezicht en het draagcomfort
- Plastic kappen, de zogenaamde face-shields zijn mogelijk een praktisch alternatief voor mondneusmaskers die de drager van de kap beschermen bij contact direct face-to-face contact met mogelijke COVID-19 patiënten. Deze kappen zijn mogelijk minder efficiënt in situaties waar virusdeeltjes vanuit verschillende richtingen kunnen komen zoals in het openbaar vervoer omdat de kap niet volledig aansluit op het gezicht.
- Door de beperkte bescherming is mondneusbescherming niet geschikt als vervanging van social distancing, hygiënemaatregelen en (thuis)isolatie van patiënten met klachten.
- Mondneusbescherming kan als aanvullende maatregel de aandacht voor social distancing en hygiënemaatregelen versterken.
- Mondneusbescherming kan echter ook een gevoel van schijnveiligheid creëren waardoor andere maatregelen niet goed meer opgevolgd worden. In dat geval kan het gebruik van niet-medische maskers die maar een beperkte bescherming bieden leiden tot een toename van infecties met COVID-19

Referenties

Brainard S, Jones N, Lake I, et al. Facemasks and similar barriers to prevent respiratory illness such as COVID-19: A rapid systematic review. medRxiv, April 2020. https://doi.org/10.1101/2020.04.01.20049528.

Brienen NC, Timen A, Wallinga J, et al. The effect of mask use on the spread of influenza during a pandemic. Risk Anal. 2010 Aug;30(8):1210-8. https://doi.org/10.1111/j.1539-6924.2010.01428.x .

CDC 2020: https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/cloth-face-cover.html

Cheng VCC, Wong SC, Chuang VWM, et al. The role of community-wide wearing of face mask for control of coronavirus disease 2019 (COVID-19) epidemic due to SARS-CoV-2. J Infect. 2020 Apr 23. pii: S0163-4453(20)30235-8. https://doi.org/10.1016/j.jinf.2020.04.024

Davies A, Thompson KA, Giri K, et al. Testing the Efficacy of Homemade Masks: Would They Protect in an Influenza Pandemic? Disaster Med Public Health Prep. 2013 Aug;7(4):413-8. https://doi.org/10.1017/dmp.2013.43

European Centre for Disease Prevention and Control. Using face masks in the community: Reducing COVID-19 transmission from potentially asymptomatic or pre-symptomatic people through the use of face masks, 8 April 2020. Stockholm: ECDC; 2020. https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/using-face-masks-community-reducing-covid-19-transmission

European Centre for Disease Prevention and Control. Contact tracing: public health management of persons, including healthcare workers, having had contact with COVID-19 cases in the European Union – second update, 8 April 2020. Stockholm: ECDC; 2020. https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-contact-tracing-public-health-management

Federatie Medische Specialisten FMS. Leidraad persoonlijke bescherming in de (poli)klinische setting vanwege SARS-CoV-2. 2020. https://www.demedischspecialist.nl/onderwerp/details/richtlijnen-handreikingen-leidraden

He X, Lau E, Wu P, et al. Temporal dynamics in viral shedding and transmissibility of COVID-19. Nat Med (2020). https://doi.org/10.1038/s41591-020-0869-5

Howard J, Huang A, Li Z, et al. Face Masks Against COVID-19: An Evidence Review. Preprints 2020. https://doi.org/10.20944/preprints202004.0203.v1

Kim J, Ko J, Kim, Y, et al. Viral Load Kinetics of SARS-CoV-2 Infection in First Two Patients in Korea. Journal of Korean medical science 2020; 35(7): e86-e86. https://doi.org/10.3346/jkms.2020.35.e86

Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding. COVID-19 richtlijn, 2020. https://lci.rivm.nl/richtlijnen/covid-19

Lindsley WG, Noti JD, Blachere FM et al. Efficacy of face shields against cough aerosol droplets from a cough simulator. J Occup Environ Hyg. 2014;11(8):509-18. https://doi.org/10.1080/15459624.2013.877591

Liang M, Gao L, Cheng C et al. Efficacy of face mask in preventing respiratory virus transmission: a systematic review and meta-analysis. medRxiv. April 2020 https://doi.org/10.1101/2020.04.03.20051649

Ma QX, Shan H, Zhang HL, Li GM, et al. Potential utilities of mask-wearing and instant hand hygiene for fighting SARS-CoV-2. J Med Virol. 2020 Mar 31. https://doi.org/10.1002/jmv.25805

MacIntyre CR, Seale H, Dung TC, et al. A cluster randomised trial of cloth masks compared with medical masks in healthcare workers. BMJ Open. 2015 Apr 22;5(4):e006577. https://doi.org/10.1136/bmjopen-2014-006577

Perencevich EN, Diekema DJ, Edmond MB. Moving Personal Protective Equipment Into the Community. Face Shields and Containment of COVID-19 JAMA. Published online April 29, 2020. https://doi.org/10.1001/jama.2020.7477

Rengasamy S, Eimer B, Shaffer RE. Simple respiratory protection--evaluation of the filtration performance of cloth masks and common fabric materials agains 20-1000 nm size particles. Ann Occup Hyg. 2010 Oct;54(7):789-98. https://doi.org/10.1093/annhyg/meq044. Epub 2010 Jun 28.

Robert Koch-Institut: Mund-Nasen-Bedeckung im öffentlichen Raum als weitere Komponente zur Reduktion der Übertragungen von COVID-19. Strategie-Ergänzung zu empfohlenen Infektionsschutzmaßnahmen und Zielen (3. Update).Epid Bull 2020;19:3 – 5 | DOI 10.25646/67

van der Sande M, Teunis P, Sabel R. Professional and home-made face masks reduce exposure to respiratory infections among the general population. PLoS One. 2008 Jul 9;3(7):e2618. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0002618

Victor CWT, Shing YT, Wai KP, et al. A reality check on the use of face masks during the COVID-19 outbreak in Hong Kong. EClinicalMedicine. 2020 Apr 24:100356. https://doi.org/10.1016/j.eclinm.2020.100356

World Health Organization. Advice on the use of masks in the context of COVID-19. 6 April 2020.

Zhang W, Du R, Li B, et al. Molecular and serological investigation of 2019-nCoV infected patients: implication of multiple shedding routes. Emerg Microbes Infect 2020; 9 (1): 386-389. https://doi.org/10.1080/22221751.2020.1729071

Zou L, Ruan F, Huang M, et al. SARS-CoV-2 viral load in upper respiratory specimens of infected patients. N Engl J Med 2020; 382 (12): 1177-1179. https://doi.org/10.1056/NEJMc2001737

Deze chirurgische mondmaskers beschermen niet tegen covid-19

FFP-3 mondneusmasker

FFP-3 mondmasker 3M met uitademventiel type 1873V

- Beschrijving

FFP-3 mondmasker van 3M type 1873 met uitademingsventiel

3M mondmaskers FFP-3 type 1873 met uitademingsventiel.
Voor bescherming tegen bacteriën en virussen (o.a. COVID-19/ corona, H1N1 mexicaanse griep, vogelgriep en SARS) dient minimaal een FFP-2 mondmasker gedragen te worden. De FFP-3 mondmaskers bieden nog meer zekerheid en bescherming tegen bacteriën en virussen dan de FFP-2 mondmasker. De 3M mondmaskers bleken op de test van doeltreffende filtratie van bacteriën voor meer dan 99% doeltreffend. De mondmaskers van 3M hebben een zeer comfortabele pasvorm en zijn hierdoor uitstekend geschikt voor urenlang draagcomfort. Het ventiel zorgt voor een koeler en nog beter draagcomfort door de opgebouwde warme lucht ongefilterd af te voeren.

- voert de opgebouwde warmte doeltreffend af
- biedt een koeler en nog beter draagcomfort: dit FFP3 masker heeft een 3M Coolflow uitademventiel en een lichtgewicht design met laag profiel
- vermindert het risico op het beslaan van oogbescherming
- FFP3 respiratorisch masker voor eenmalig gebruik, met ventiel
- Filterrendement ≥ 99%
- Makkelijk op te zetten, comfortabel, lage ademhalingsweerstand
- Medisch mondmasker

Order ontvangen: Fa. A. Vos en Zns Amsterdam | 134655 | J.P. van den Wittenboer
Yahoo/Inbox

•

sales@vosmedisch.nl <noreply@shopfactory.com>

To:jpwittenboer@yahoo.com

Sat, Oct 3 at 10:46 AM

Order ontvangen: 134655

Beste J.P. van den Wittenboer,

Datum:	03 Okt 2020 - 10:45
Gekozen verzendmethode:	Verzending binnen Nederland
Betalingswijze:	PayPal

Fa. A. Vos en Zns Amsterdam
FACTUUR
Fa.A.Vos & Zns
Eerste Oosterparkstraat 60-66
1091 HC Amsterdam
Nederland
Telefoon: 003120-6942379
info@vosmedisch.nl
KvK nummer 33070897
B.T.W. nummer NL006405472B01
Rekeningnummer: NL75INGB0000605405
BIC:
INGBNL2A

Adres

Voornaam:	J.P.
Achternaam:	van den Wittenboer
Straat:	Kastanje, 28
Huisnummer:	28
Postcode:	5731NK
Stad:	Mierlo
Land :	Nederland
Telefoon:	0650425552
E-mail:	jpwittenboer@yahoo.com

Productgegevens

	Naam	Prijs	BTW	Subtotaal
1 x	FFP-3 mondmasker 3M met uitademventiel type 1873V 1873V+ **Hoeveelheid**: Per stuk (€ 10,95)	€ 10,95	€ 0,00	€ 10,95

Totaal (excl):	€ 15,39	Totaal bedrag (incl):	€ 10,95
Nul tarief 0.001%:	€ 0,00	Verzendkosten:	€ 3,99
		Betalingstoeslag:	€ 0,45
		Totaal (incl):	**€ 15,39**

Betaling en Alg. Leveringsvoorwaarden.txt

14.8kB

- Reply
- ,
- Reply All
- or
- Forward

Send

Settings

sales@vosmedisch.nl

noreply@shopfactory.com
+ Add to contacts

NOS

ANP

NOS NIEUWS • BINNENLAND • VR 2 OKTOBER 2020

Van Dissel blijft erbij: gewone mondkapjes hebben weinig effect

Het veelvuldige gebruik van mondkapjes in andere landen, de druk van de publieke opinie in eigen land, of zelfs een rechtstreekse oproep van zijn beroemde Amerikaanse evenknie Anthony Fauci: Jaap van Dissel blijft bij zijn standpunt. De directeur Infectieziekten bij het RIVM herhaalt desgevraagd dat mondkapjes volgens hem "een buitengewoon gering effect" hebben op de pogingen om de verspreiding van het coronavirus in te dammen.

Is het dragen van mondkapjes in strijd met het nikabverbod? Artikel Trouw, 8 mei 2020. Herman Bröring, hoogleraar bestuursrecht aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Tweede Kamer
Debat mondmaskers
30 september 2020

Uitlatingen Rutte.

Betreft: advies niet medische mond-neuskapjes,dat winkels de toegang kunnen weigeren tot hun zaak bij weigering van het dragen van dergelijke maskers.

De eerste levensbehoeften van de mens is zuurstof, eten, drinken, onderdak en kleding. Zonder dit kan de mens niet bestaan. Het gegeven dat ook de supermarkten klanten gaan weigeren die geen mond-neus masker wensen te dragen.Het is niet toegestaan –ook zelfs niet bij een noodtoestand als volgens de V.N.- te tornen aan deze eerste levensbehoeften. Dat zijn fundamentele rechten van ieder burger.

Het gaat dus om maskers waar niet van is of kan worden bewezen dat die dienen voor corona.Deze bezitten ook geen keurmerk.Wanneer burgers een wel geschikt masker verplicht zouden moeten dragen, dan zou bij weigering een geheel ander afweging zijn.

samengevat:
Klanten weigeren van dragers van ongeschikte maskers, kan een schending zijn van het Internationaal verdrag.

Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten
New York, 19 december 1966
Tractatenblad 1969, 99
Nederlandse vertaling, Tractatenblad 1978, 177

Artikel 6.

1. Ieder heeft het recht op leven. Dit recht wordt door de wet beschermd. Niemand mag naar willekeur van zijn leven worden beroofd.

---

persbericht
Mondkapje in supermarkt: keuze aan de klant

29 september 2020

Supermarkten ondersteunen het advies van het kabinet en een aantal burgemeesters om in bepaalde gebieden een mondkapje te dragen in de winkel, maar laten de keus aan klanten of zij dit daadwerkelijk doen. Gisteren gaf het kabinet het dringende advies aan klanten in bepaalde gebieden om een mondkapje te dragen tijdens het boodschappen doen. Het kabinet meldde ook dat supermarkten klanten die geen mondkapje dragen mogen weigeren. De supermarktbranche heeft besloten dat niet te doen om discussie aan de deur te voorkomen.

Supermarkten richten hun energie op de naleving van de coronamaatregelen die gelden in de winkel, zodat iedereen veilig boodschappen kan doen. Als winkels mondkapjes gaan verplichten, leidt dat naar verwachting tot veel extra discussie en zelfs agressie aan de deur. De branche wil het personeel daarvoor behoeden. Supermarkten geven aan medewerkers in de betreffende gebieden het advies een mondkapje te dragen, maar ook medewerkers mogen zelf bepalen of zij dit doen.

Coronamaatregelen in de supermarkt

Supermarkten roepen klanten dringend op om de coronamaatregelen in de supermarkt te respecteren. Winkeliers zorgen er met een maximum aantal klanten voor dat er in principe voldoende ruimte is in de winkel voor iedereen. Maar klanten moeten elkaar die ruimte dan wel gunnen. Dus hou afstand, kom alleen, doe efficiënt boodschappen met een lijstje en wees aardig voor elkaar, ook als je het bijvoorbeeld niet eens bent met de keus van andere klanten om (g)een mondkapje te dragen.

Deurbeleid

Sinds het begin van de coronacrisis hanteren supermarkten deurbeleid, met als belangrijkste maatregel dat er maximaal 1 klant per 10m2 winkeloppervlak binnen mag zijn. Op drukke momenten zal er weer vaker een supermarktmedewerker bij de deur staan om het deurbeleid beter zichtbaar te maken en klanten bewust te maken van de geldende regels.

Ouderenuurtje

Het kabinet heeft aangekondigd in overleg met de supermarkten toe te willen naar speciale winkeluren voor ouderen en kwetsbare groepen. De supermarktbranche wil de komende dagen in overleg met belangenorganisaties zoals de ANBO en met de overheid kijken naar wat nodig, wenselijk en haalbaar is. Het doel van de supermarkten is om zo veel mogelijk maatwerk te bieden, zodat iedereen op een veilige en prettige manier boodschappen kan blijven doen.

Bron: cbl.nl

centraal bureau levensmiddelenhandel
Overgoo 13
2266 JZ Leidschendam
070 3376200
info@cbl.nl
www.cbl.nl

postadres
Postbus 262
2260 AG Leidschendam

NL15 ABNA 0513 5446 74
BIC: ABNANL2A
KvK V 40412403

Aan: de colleges van B&W van de Nederlandse gemeenten

Afschrift aan: Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Leidschendam, 17 augustus 2020
Ref.: 20.021/MJ/MR

Geacht college,

Nu het coronavirus in verschillende regio's van ons land weer oplaait, nemen de zorgen om een mogelijke tweede golf toe. Meerdere gemeenten hebben inmiddels maatregelen afgekondigd om lokaal het virus in te dammen. Het CBL deelt de zorg en begrijpt de behoefte om actie te ondernemen. Ook supermarkten ervaren dat steeds meer klanten het minder nauw nemen met de maatregelen in de winkels. Dat is voor supermarkten reden om de teugels waar nodig weer wat strakker aan te trekken, zodat iedereen veilig boodschappen kan blijven doen en medewerkers veilig kunnen werken.
In deze brief lichten wij graag toe wat supermarkten doen en leggen wij ook uit waarom sommige op het oog logische maatregelen in de praktijk niet goed blijken te werken. Tot slot vragen wij uw hulp bij het voorkomen van drukte in schoolpauzes als straks de scholen weer gaan beginnen en delen wij onze zorgen over een lappendeken van maatregelen die dreigt te ontstaan.

Maatregelen in de supermarkt
Sinds het begin van de coronacrisis geldt in alle supermarkten de regel dat er maximaal 1 klant per 10 m^2 winkeloppervlak tegelijk binnen mag zijn. Deze belangrijke maatregel zorgt ervoor dat er voldoende ruimte is voor klanten en medewerkers om afstand te houden. Dat er voldoende ruimte is, betekent echter niet dat iedereen elkaar die ruimte ook altijd gunt. Supermarkten merken dat een deel van de klanten na vijf maanden minder alert is op het afstand houden.
Om de maatregelen weer duidelijk zichtbaar en herkenbaar te maken, bekijken supermarkten hoe zij op korte termijn de communicatie in hun winkels kunnen vernieuwen en versterken, zodat deze weer opvalt bij de klant. Meerdere supermarkten hebben dat inmiddels al gedaan. Ook herhalen supermarkten uitdrukkelijk de oproep aan klanten om alleen en efficiënt boodschappen te doen. Zo blijft er meer ruimte in de winkel over voor alle klanten. Sommige winkeliers hebben er al voor gekozen om klanten weer vaker actief aan te spreken op de geldende maatregelen.
Alle maatregelen van supermarkten staan in het document 'Verantwoord doorgaan: de 1,5-metereconomie in retail'.
De inleiding van dit document is recent aangepast, de inhoudelijke afspraken zijn ongewijzigd sinds begin april.

Ervaringen tot nu toe
Het CBL krijgt vaak de vraag waarom winkelwagentjes niet meer overal verplicht zijn, waarom niet alle supermarkten wagentjes schoonmaken voor de klanten en waarom niet elke winkel een verplichte looproute heeft. Over het algemeen geldt dat dit maatwerk is per supermarkt; elke supermarkt is anders en elke supermarktmanager heeft ervaring opgedaan gedurende de crisis en weet welke maatregelen effectief zijn en welke niet. Hieronder lichten wij dat graag per genoemd onderwerp toe.

Verplicht winkelwagentje
Bij de start van de maatregelen in de supermarkt was het nodig om snel een effectief middel te hebben om het aantal klanten te kunnen tellen. De makkelijkste oplossing was het verplichten van een winkelwagentje en het maximeren van het aantal wagentjes. Al na een aantal weken was duidelijk bij welke winkels wachtrijen ontstonden en in welke winkels altijd nog wagentjes beschikbaar waren en er dus voldoende ruimte was voor de klanten.

Bovendien hebben supermarkten na verloop van tijd ook andere (technische) manieren ingezet om klanten te tellen. Om die reden is het sinds april aan supermarktmanagers om te bepalen of zij een winkelwagen verplichten om klanten te kunnen tellen of dat zij dit op een andere, in hun situatie meer effectieve manier doen. De regel van maximaal 1 klant per 10 m^2 winkeloppervlak geldt in elke supermarkt onverkort.

Schoonmaak winkelwagentjes
Supermarkten besteden extra aandacht aan hygiëne in de winkel. Daarbij hoort ook dat winkelwagentjes en –mandjes regelmatig worden schoongemaakt. In het begin van de crisis hebben de meeste supermarkten ervoor gekozen om de wagentjes na elk gebruik te reinigen; dit was een service voor klanten en is geen onderdeel van het brancheprotocol. Veel supermarkten hebben zich uiteindelijk aangesloten bij de standaard in veel andere winkels, waar klanten zelf hun mandje of wagentje kunnen reinigen indien gewenst. Supermarkten die de wagentjes niet na elk gebruik reinigen voor de klant, bieden materialen aan waarmee klanten dit zelf kunnen doen. Uit recente studies blijkt overigens dat de kans op besmetting via een winkelwagen zeer klein is.

Looproutes in supermarkten
In sommige supermarkten is een vaste looproute een goede oplossing. Het gaat dan vaak om kleine winkels met een beperkt aantal (vaak smalle) paden. Looproutes hebben echter ook een aantal grote nadelen. Zo kunnen looproutes voor opstoppingen in paden zorgen omdat klanten geen ander pad kunnen kiezen, en is het ingewikkeld om terug te lopen voor een vergeten boodschap. Bovendien zijn klanten die alleen brood en koffie nodig hebben onnodig lang in de winkel als ze verplicht ook langs de zuivel, de zeep en de zoutjes moeten. Supermarkten vragen klanten juist om efficiënt boodschappen te doen, zodat ze snel weer buiten zijn en er weer meer ruimte is voor andere klanten. Een looproute werkt in dat opzicht averechts. Vanwege de nadelen werken de meeste supermarkten niet met looproutes.

Mogelijke drukte in schoolpauzes
Binnenkort gaan de scholen weer beginnen. Traditioneel is de schoolpauze een moment waarop veel scholieren een bezoek brengen aan de supermarkt. Gezien de coronamaatregelen in de supermarkt, is een grote toeloop van scholieren in de pauzes ongewenst. Waar nodig vragen wij om uw hulp om – in overleg met de supermarktmanagers en schoolleiders in uw gemeente – alternatieve oplossingen te ondersteunen en problemen rond winkels te voorkomen.

Gecoördineerd lokaal maatwerk
Het CBL ondersteunt de ambitie van het kabinet en de gemeenten om met een lokale en regionale aanpak een nieuwe landelijke lockdown te voorkomen. Tegelijkertijd is het ook bij lokaal geldende maatregelen voor nationaal opererende bedrijven van belang dat beleid en aanscherping van regels landelijk wordt gecoördineerd. Daarom heeft het CBL in een brief aan het kabinet gepleit voor landelijk vastgestelde standaardisering van mogelijke nieuwe maatregelen en opschaalniveaus van maatregelen.
Via standaardisering ligt de regie voor de opschaling en de uitvoering bij gemeenten, maar ontstaat er geen lappendeken aan verschillende soorten maatregelen. Dat zorgt voor eenduidigheid en voorspelbaarheid voor onze 300.000 medewerkers en zo alleen kunnen bedrijven in de voedselketen zich optimaal voorbereiden op mogelijke maatregelen en snel schakelen als het nodig is. Bovendien kunnen alleen eenduidigheid en duidelijkheid leiden tot maximaal draagvlak bij de inwoner en de consument.

Wij wensen u veel succes bij de verdere bestrijding van het coronavirus. De supermarktmanagers en -medewerkers in uw gemeente doen wat nodig is om daaraan bij te dragen.

Met vriendelijke groet,

Marc Jansen
Directeur

Het **recht op voedsel** is een fundamenteel en universeel **recht** dat toekomt aan elk individu en elke bevolkingsgroep. Deze benadering is gebaseerd op de **rechten** van de mens : ze beschouwt de toegang tot **voedsel** niet als een behoefte, maar als een **recht**.

Bron: flan.be

Het recht op voedzaam voedsel

Het recht op voedsel is een fundamenteel en universeel recht dat toekomt aan elk individu en elke bevolkingsgroep.

Deze benadering is gebaseerd op de rechten van de mens : ze beschouwt de toegang tot voedsel niet als een behoefte, maar als een recht.

De verwezenlijking van het recht op voedzaam voedsel is een plicht voor alle overheden die erkend wordt door het internationaal recht.

Het recht op voedsel in wetteksten

Het recht op voedsel werd vastgelegd in artikel 25 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM), in 1948.
Maar het was pas in 1966 dat het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten (IVESCR) ervoor zorgde dat het recht op voedsel een preciezere invulling kreeg.
Het IVERSC werd door meer dan 160 staten goedgekeurd. Dit betekent dat zo goed als alle landen van de wereld een wettelijke verplichting hebben om het recht op voedsel te respecteren.

Het recht op voedsel staat beschreven in artikel 11 van het IVERSC :

(…) De Staten die partij zijn bij dit Verdrag erkennen het recht van een ieder op een behoorlijke levensstandaard voor zichzelf en zijn gezin, daarbij inbegrepen toereikende voeding, kleding en huisvesting, (…)
(…) De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, het fundamentele recht erkennende van eenieder gevrijwaard te zijn tegen honger, (…)

Deze algemene rechtsgrondslag voor het recht op voedsel werd vervolgens verder uitgewerkt door het Comité voor economische, sociale en culturele rechten (ESCR) van de Verenigde Naties in de Algemene opmerking nr. 12 (1999). In deze belangrijke tekst worden de beginselen en de omkadering van het recht op voedsel verduidelijkt, en worden de verplichtingen van de staten en de wijze waarop die op nationaal niveau moeten worden nageleefd, nader omschreven.
Als de voorrang van het internationaal recht en de mensenrechten erkend wordt, kan elke burger zich dus op nationaal of regionaal niveau beroepen op de verplichtingen volgens het internationaal recht om zijn recht op voedsel af te dwingen. De erkenning van dat recht op nationaal of regionaal niveau (in de wetten of de grondwet) houdt nog een sterkere garantie in. Vandaag wordt het recht op voedzaam voedsel door een groot aantal landen ook op nationaal niveau erkend.
Dankzij druk vanuit het maatschappelijk middenveld (en het lobbywerk van FIAN) namen de lidstaten van de FAO in 2004 de Vrijwillige richtsnoeren inzake het recht op voedsel aan.

In die 19 richtlijnen staan aanbeveling aan de lidstaten beschreven betreffende de wijze waarop het recht op voedsel verwezenlijkt moet worden.
Zie verslag van de analyse
Het geheel van deze internationale beleidsinstrumenten en de rechtspraak (oftewel alle rechterlijke beslissingen met betrekking tot het recht op voedsel, zowel op nationaal als op internationaal niveau) geven een meer precieze invulling aan het recht op voedsel. Ondanks dit alles blijft het recht op voedsel een van de meest geschonden rechten, wereldwijd. Dit is te wijten aan een gebrek aan politieke wil om de verwezenlijking van het recht op voedsel echt te garanderen.

Om meer te weten te komen over wat het recht op voedsel precies inhoudt, kunt u onze voorlichtingsmodule "Zich voeden is een recht !" lezen.

De verplichtingen van de Staten

Dankzij een aanpak die uitgaat van de mensenrechten is de strijd tegen honger niet langer een kwestie van "liefdadigheid" ten aanzien van de slachtoffers van ondervoeding, maar een zaak van burgerrechten en verplichtingen voor de staten.

De Algemene opmerking nr. 12 onderscheidt 3 soorten verplichtingen met betrekking tot het recht op voedsel, zijnde de verplichting om te respecteren, beschermen en garanderen.

RESPECTEREN :
De staten zijn verplicht om het recht op voedzaam voedsel en de toegang daartoe te respecteren. Ze dienen zich ervan te weerhouden maatregelen te nemen die tot gevolg hebben dat wie dan ook de toegang tot voedsel(-bronnen) ontzegd wordt.
Een staat die zijn militaire krachten inzet om landbouwgemeenschappen van grond te verdrijven in het belang van een multinational, schendt daarmee zijn verplichting om het recht op voedsel van die gemeenschappen te respecteren (zie bijvoorbeeld het geval Mubende in Oeganda)
BESCHERMEN :
De staten dienen de nodige maatregelen te treffen om te voorkomen dat bedrijven of particulieren andere individuen van hun recht op voedsel beroven.
Een staat die geen steun biedt aan een bevolking die ontheemd is (door bijvoorbeeld de vestiging van een goudmijn in de regio), schendt daarmee zijn verplichting om het recht op voedsel van die gemeenschap te beschermen (zie bijvoorbeeld het geval Essakane in Burkina Faso).
GARANDEREN :
De staten dienen preventieve maatregelen te nemen om de toegang van de bevolking tot natuurlijke hulpbronnen en andere middelen die nodig zijn om te voorzien in hun levensonderhoud te garanderen. Dit wil zeggen dat ook de voedselzekerheid en het gebruik van de voornoemde hulpbronnen en middelen moet worden verzekerd.
Een staat die geen maatregelen treft om een duurzame voedselproductie en –verwerking te garanderen, die de toegang tot gezonde en kwaliteitsvolle voeding voor de burgers mogelijk maakt, schendt daarmee zijn verplichting om het recht op voedsel van zijn burgers te garanderen (zie bijvoorbeeld het geval van België en de toegang tot grond voor jonge en nieuwe landbouwers).
Om meer te weten te komen over wat het recht op voedsel precies inhoudt, kunt u onze voorlichtingsmodule "Zich voeden is een recht !"lezen.

Schendingen van het recht op voedsel

Honger is geen schending van de mensenrechten. Daartegenover staat dat honger en ondervoeding vaak het gevolg zijn van staten die hun verplichtingen niet nakomen, wat wel een schending van de mensenrechten inhoudt.

De benadering van honger vanuit het perspectief van de mensenrechten is van kapitaal belang. Ze geeft zowel individuen als gemeenschappen een belangrijk hulpmiddel : de steun van het internationaal recht in de strijd met hun overheden.

"Ons doel is om tot concrete oplossingen te komen die bestaan in echte en doeltreffende politieke veranderingen om de toegang van volkeren tot hulpbronnen die ze nodig hebben om zich nu en in de toekomst te kunnen voeden, te garanderen." Flavio Valente.

Enkele voorbeelden van de schending van het recht op voedsel :

- het geval van de Guaranis in Brazilië
- het geval Sanamadougou et Saou in Mali
- het geval Essakane in Burkina

Klik hier om meer te weten te komen over andere concrete gevallen

Persoonlijke Beschermingsmiddelen

Algemeen

Arbocatalogus

Bij het uitvoeren van werkzaamheden kunnen risico's optreden voor de veiligheid of gezondheid van medewerkers. Om risico's te beheersen en de kans op letsel of gezondheidsschade te beperken, is de inzet van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) vaak niet te vermijden.

Wetgeving
PBM worden door de wetgever gezien als laatste middel om (arbeidsgebonden) restrisico's te beperken. Hieruit vloeien twee belangrijke uitgangspunten voor PBM gebruik:

1. Gekeken moet worden of de risico's niet met andere oplossingen dan met PBM te beheersen zijn AH strategie.
2. Indien PBM gebruikt worden, moet de gebruiker er zeker van zijn dat deze voor het doel geschikt, van goede kwaliteit en betrouwbaar zijn (zie voor algemene bepalingen bijlage 1).

Kwaliteitseisen
PBM mogen pas gebruikt worden als ze aan bepaalde kwaliteitseisen voldoen. Belangrijk is dat het PBM voorzien is van een CE-markering en een gebruiksaanwijzing. De fabrikant moet een technisch dossier van het product aanleggen en aangeven welke veiligheid van de PBM verwacht kan worden.

Daarnaast dient een ter beschikking gesteld PBM in overeenstemming te zijn met de betreffende bepalingen inzake ontwerp en constructie op het gebied van veiligheid en gezondheid, bedoeld in het Warenwetbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen.

De eisen voor de fabrikant zijn wel afhankelijk van de grootte van het risico waartegen de PBM beschermen:

- Categorie I: PBM tegen lage risico's. De middelen zijn te gebruiken zonder verdere deskundigheid. De fabrikant mag zelf het CE-keurmerk aanbrengen wanneer het middel in overeenstemming is met de fundamentele voorschriften. Voorbeelden: zonnebril en regenkleding.
- Categorie II: PBM tegen middelhoge risico's. De fabrikant moet zorgen voor een typekeur van het middel. De meeste PBM vallen onder deze categorie, bijvoorbeeld veiligheidsbril en veiligheidshelm.
- Categorie III: PBM tegen hoge risico's. Naast de eisen van categorie II worden extra eisen gesteld. De productie moet vallen onder een door de EG erkend kwaliteitsborgingssysteem. Een voorbeeld hiervan is een ademhalingsbeschermingsapparatuur. Bij categorie III PBM mag de fabrikant naast het verkrijgen van een certificaat voor EU typegoedkeur kiezen voor een jaarlijkse product- of productiecontrole.

Doorgaans geldt de regel, indien PBM niet in categorie I of III valt, het dan in categorie II valt.

Eisen aan adembescherming

Arbocatalogus

Ademhalingsbescherming maakt het mogelijk lucht in te ademen die vrij is van gevaarlijke stoffen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het gebruik van filters of het beschikbaar maken van onafhankelijke lucht. Deze bescherming kan als aanvullende bescherming op de werkvloer nodig zijn, als collectieve maatregelen aan de bron onvoldoende blijken.

Met lucht kunnen de volgende problemen aanwezig zijn:

- het kan gevaarlijke stoffen bevatten
- het kan te weinig of te veel zuurstof bevatten
- het kan een explosief mengsel bevatten

De vorm waarin gevaarlijke stoffen voorkomen zijn dampen, gassen, fijn stof, ultrafijn stof en vezels. Afhankelijk van de stoffen kunnen deze risico's groot of klein zijn.

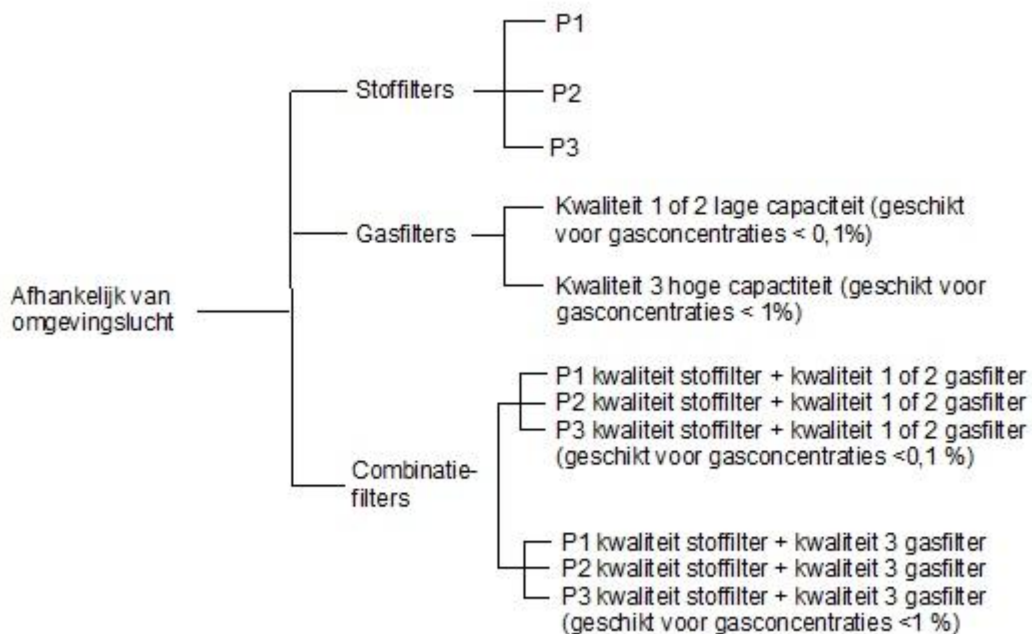
Keuze beschermingsmiddel
Ademhalingsbescherming zorgt ervoor dat de in te ademen lucht vrij is van gevaarlijke stoffen. Dat kan op twee manieren: onafhankelijk door schone lucht aan te voeren of afhankelijk door de omgevingslucht te zuiveren met een filter.
Het kiezen van de juiste bescherming vereist een grondige, specialistische kennis van luchtkwaliteit en de bedreigende risicostoffen, maar ook van de verschillende mogelijkheden van ademhalingsbescherming.

Welke ademhalingsbescherming het beste is hangt af van verschillende omstandigheden:

- De aard van de vervuiling en de gezondheidsrisico's die daaraan verbonden zijn.
- De grenswaarde: welke concentratie is maximaal toegestaan? Voor een beperkt aantal stoffen heeft de overheid grenswaarden vastgesteld.
- De locatie en de voorzieningen.
- De duur van de werkzaamheden.

De noodzakelijke ademhalingsbescherming kan variëren van een eenvoudig wegwerpmasker tot en met een gezichtsbedekkend masker met een ademlucht.

In onderstaande tabel is weergegeven welke categorieën van adembeschermingsmiddelen worden onderscheiden. Zoals te zien is worden de beschermingsmiddelen ingedeeld in twee hoofdcategorieën, afhankelijk van omgevingslucht (filters) en onafhankelijk van omgevingslucht (zuurstofapparaten).

Afhankelijke of onafhankelijke adembescherming
Zogenaamde onafhankelijke adembescherming maakt gebruik van afgesloten luchtcapsules. Dit zorgt voor onafhankelijkheid van de kwaliteit van de omgevingslucht. Er zijn verschillende situaties waarbij het absoluut noodzakelijk is om onafhankelijke adembescherming te gebruiken:

- bij onvoldoende zuurstof
- bij kans op vermindering van het zuurstofgehalte zoals bijvoorbeeld in een besloten ruimte
- bij aanwezigheid van stoffen waarvoor speciale regelgeving geldt
- als de aanwezige stof geen geschikte waarschuwingseigenschappen heeft
- als de verontreiniging te groot is

Afhankelijke adembescherming
Filtermaskers

- filterend halfgelaatsmasker tegen deeltjes (stofmaskers);
- filterend halfgelaatsmasker tegen gassen en dampen of combinaties van gassen en dampen met deeltjes (geen verwisselbare filters);
- halfgelaatsmaskers met verwisselbare filters tegen deeltjes en/of gassen en dampen;
- volgelaatsmaskers met verwisselbare filters tegen deeltjes en/of gassen en dampen.

Stofmaskers
Stofmaskers beschermen uitsluitend tegen vaste stofdeeltjes, vezels, micro-organismen, nevels en aërosolen (zwevende druppeltjes en stofjes). Half- en volgelaatsmaskers worden altijd gebruikt in combinatie met filterbussen tegen deeltjes, tegen gassen of dampen of tegen een combinatie van beide.
Zwevend stof wordt in 3 stofklassen onderverdeeld. Bij stoffilters wordt aangegeven wat het scheidend vermogen is van het filter.

2a	**2b**	**2c**
Inert (= niet reagerend) zwevend stof met een grenswaarde van 10 mg/m³ of hoger	Schadelijke stof met een grenswaarde van 0,1 tot 10 mg/m³ of hoger (behalve asbest)	Giftige stof met een grenswaarde kleiner dan 0,1 mg/m³. Asbest; kankerverwekkende stoffen; sporen, bacteriën en virussen.

Het scheidend vermogen van stoffilters wordt aangegeven met de letters P1, P2 en P3. In onderstaand tabel is weergegeven welke filters men moet gebruiken voor de genoemde stof-klassen. Mondkapjes zijn alleen voor eenmalig gebruik bij tamelijk grof stof (klasse P1of P2).

Soort filter	Stofklasse		
	2a	2b	2c
P1	Ja	nee	nee
P2	Ja	ja	nee
P3	Ja	ja	ja

Filterbussen
Er zijn drie typen filterbussen: stoffilters, gasfilters en combinatiefilters. Stoffilters beschermen alleen tegen vaste en vloeibare deeltjes. Gasfilters beschermen tegen gassen en dampen. Combinatiefilters beschermen tegen zowel gassen en dampen als tegen deeltjes.

Bij gasfilters wordt een onderscheid gemaakt naar soort gas en naar adsorptiecapaciteit. Net als bij de stoffilters wordt de capaciteit aangeduid met de cijfers 1, 2 en 3 (zonder P). Hoe hoger het cijfer hoe beter het scheidend vermogen van het filter. In onderstaand tabel is weergegeven in welke situaties de verschillende filters gebruikt kunnen worden.

Adsorptiecapaciteit	< 0,1% gas	< 1% gas
1	Ja	nee
2	Ja	nee
3	Ja	ja

Voor verschillende soorten gassen moeten aparte filters gebruikt worden. Deze zijn te herkennen aan de kleur.

	Typecodering volgens NEN-EN 141			
	A	B	E	K
Bestemd voor	Dampen van organische stoffen	Zure gassen	Zwaveldioxide	Ammoniak
Kleuraanduiding	Bruin	Grijs	Geel	Groen

Er bestaan behalve de bovengenoemde filters nog een aantal types voor speciale toepassingen. Dit zijn:

- type X tegen laagkokende organische stoffen;
- type NO-P3 tegen stikstof-oxiden of nitreuze dampen;
- type Hg-P3 tegen kwikdampen;
- type CO tegen koolmonoxide.

Combinatiefilters
Deze beschermen zowel tegen stof als tegen gassen en dampen. De codering is een combinatie van de codes voor de aparte filters. Een veel toegepast filter is de ABEK-P3. ABEK geeft de gassen aan waartegen het filter beschermt en P3 is de aanduiding voor het stoffilter. Dergelijke combinatiefilters zijn zeer praktisch in het gebruik, maar hebben als belangrijk nadeel dat ze een geringere capaciteit hebben dan speciale gas- of stoffilters.

Motoraangedreven systemen
Dit zijn systemen waarbij de lucht niet wordt aangezogen door de gebruiker zelf maar met behulp van een actieve ventilator wordt aangevoerd. Dit werkt comfortverhogend en biedt bovendien de mogelijkheid om te werken met luchtkappen en luchthelmen.

Onafhankelijke adembescherming
Er zijn drie principes van onafhankelijke adembescherrning:

- ademluchttoestel
- kringloopademtoestel (zuurstofgenererend)
- aansluiting op een ademluchtleidingnet

Ademluchttoestellen werken met ademlucht onder hoge druk in flessen, waarbij de lucht gedoseerd naar behoefte in het masker wordt gebracht. Dit is de veiligste methode voor het werken in zuurstofarme ruimten. Met een ademluchttoestel heeft de gebruiker optimale bewegingsvrijheid, maar een beperkte tijd om te werken. Het werken met deze toestellen mag alleen als de gebruiker hiervoor getraind is.
Kringloopademtoestellen kunnen gebruikt worden als vluchtmasker.
Bij het werken met een ademluchtleidingnet wordt schone lucht naar de gebruiker gevoerd via een leidingnetsysteem. De tijdsduur van werken is bij deze methode in principe onbeperkt. Wel is de gebruiker beperkt in bewegingsvrijheid omdat de lengte van de luchtslang de actieradius bepaalt.

Gebruik beschermingsmiddelen
De juiste pasvorm en gedegen onderhoud van maskers zijn voorwaarden voor veilig gebruik. Gasfilters in het bijzonder hebben een beperkte gebruiksduur en moeten dus tijdig vervangen worden. De werknemer dient te overleggen met de werkgever over de ergonomie van de adembeschermingsmiddelen.

Eisen aan beschermende kleding

Arbocatalogus

Beroepskleding kan worden ingedeeld in twee groepen, te weten werkkleding met een vooral representatieve functie en beschermende werkkleding.

Beschermende werkkleding is bedoeld om het lichaam (met name romp, armen en benen) van de gebruiker te beschermen tegen meerdere gevaren, waaronder mechanische en fysische bedreigingen. Deze gevaren kunnen alleen of in verschillende combinaties voorkomen. Onder beschermende kleding vallen o.a.:

- algemene werkkleding welke bescherming biedt tegen mechanische en fysische bedreigingen
- zichtbaarheidkleding
- slechtweerkleding
- chemicaliënbestendige kleding
- hittebestendige kleding en vlamwerende kleding
- laskleding
- thermokleding voor werkzaamheden in extreem koude omstandigheden, zoals koel- en vriesruimten

De diverse soorten gevaren kunnen onder andere zijn:

- mechanische dreiging om gegrepen te worden door bewegende delen van machines, scherpe voorwerpen of rondvliegende deeltjes
- atmosferische omstandigheden als gassen, dampen en stof
- klimatologische omstandigheden, waarbij bescherming moet worden geboden tegen tocht, kou en guur weer
- thermische gevaren zoals zeer koude of zeer warme omstandigheden, vocht, vlammen, hitte, vonken of metaalspatten
- elektrische gevaren zoals aanraking van onder spanning staande delen, elektrische ontlading, vlambogen of statische elektriciteit
- verbranding door vlammen, vonken en gesmolten (metaal)spatten

- chemische dreiging van zuren, logen, oplosmiddelen, chemisch afval, oliën en vetten
- slechte zichtbaarheid bij bijvoorbeeld werken langs de weg of spoor
- besmettingsgevaar door micro-organismen of radioactieve stoffen

Bij keuze van kleding dient men te letten op:

- Geschikt voor beoogde doel
- Voldoende sterk en kleurechtheid (ook na veelvuldig wassen)
- Goed draagcomfort. Beschermende kleding moet vooral comfortabel zijn en mag niet hinderen. Het moet zo veel mogelijk op maat van de drager zijn. De kleren moeten als het kan ook voldoende ventilerend zijn om te voorkomen dat de kleding van binnen vochtig wordt of te veel isoleert, zodat de drager oververhit raakt.

Het is belangrijk dat de kleding bij het aantrekken altijd schoon is, om langdurig huidcontact met vervuiling (bijvoorbeeld chemicaliën) of andere verontreinigingen te voorkomen. Dat geldt in het bijzonder wanneer de kleren bescherming moeten bieden tegen chemicaliën. Dergelijke kleding wordt na afloop vaak afgevoerd als chemisch afval, terwijl andere kleding moet worden afgespoeld (bij asbest) of enkele malen gewassen kan worden. Bij vlamvertragende kleding moet regelmatig de vlamvertrager worden aangebracht. Het reinigen dient te geschieden in een hiertoe speciaal ingerichte wasserij en bijbehorende apparatuur. De kosten voor het wassen zijn nooit voor rekening van de werknemer.

CE-merkteken/pictogram
Op grond van de VGM-wetgeving worden aan PBM'en technische ontwerp- en constructie-eisen gesteld. Verder is bepaald dat een fabrikant deze middelen moet voorzien van een CE-merkteken. Beschermende kleding moet tevens voorzien zijn van een genormeerde NEN-EN codering die de beschermfactor aangeeft en een pictogram dat de beschermkwaliteit aangeeft. Voorbeelden van NEN-EN codering zijn:

- 471 Zichtbaarheidkleding (ISO 20471)
- 531 Bescherming tegen hitte

Pictogrammen geven bijvoorbeeld de bestendigheid tegen mechanische penetratie, de bescherming tegen bacteriologische besmetting of de bescherming tegen hitte en vuur (vlamwerend) aan. Als de werkkleding voorzien is van de CE-markering, de NEN-EN codering en een pictogram mag er vanuit worden gegaan, dat het voldoet aan de betreffende eisen.

Gebruik
Overeenkomstig het gebruiksvoorschrift beschermende werkkleding wordt veelal gedragen in de volgende situaties:

- Werkplaatsen, magazijnen.
- Verkeerssituaties
  - Bouwprojecten en bij constructiewerkzaamheden.

Bij het werken aan of met machines die door bewegende delen risico's kunnen opleveren, dient nauwsluitende kleding te worden gedragen (denk vooral aan de mouwen). Het dragen van loshangende kleding (stropdassen, slippen van stofjassen, halskettingen) is niet toegestaan op plaatsen waar dit een gevaar kan opleveren i.v.m. draaiende machines. Vervuilde kleding zorgt voor extra risico bij brand, kou. Afhankelijk van specifieke risicobronnen wordt specifieke beschermende werkkleding gedragen, bijvoorbeeld:

- Zichtbaarheidskleding. De kleding kan bestaan uit bijvoorbeeld een verkeersvest wat over de kleding gedragen wordt. Of de slechtweerkleding (werkjas of doorwerkjas) of zomerkleding (t shirt) wordt verhoogd zichtbaar gemaakt door reflecterende banen. Bij weer met slecht zicht en schermer/duisternis is reflecterende onderkleding (broek) aanbevolen.
- Slechtweerkleding moet bescherming bieden tegen kou, regen en wind.

Indien medewerkers van de onderhoudswerkplaats werkzaamheden uitvoeren langs autowegen, vanwege bijvoorbeeld spoedreparaties aan voertuigen, dient de zichtbaarheidskleding aan de volgende eisen te voldoen:

- EN ISO 201471 klasse 2; Hoge zichtbaarheidskleding is geschikt voor werkzaamheden langs de openbare weg (maximale snelheid verkeer 50 km/uur)

- EN ISO 201471 klasse 3; Hoge zichtbaarheidskleding is geschikt voor het werken langs de openbare weg (zonder snelheidsbeperking). Voor het uitvoeren van werkzaamheden in het donker is zichtbaarheidskleding klasse 3 verplicht.

Beschermende werkkleding moet over de gewone kleding kunnen worden gedragen. Specifieke beschermende werkkleding, zoals zichtbaarheidskleding, slechtweerkleding, chemicaliënbestendige kleding enz. moet weer over de werkkleding kunnen worden gedragen.
Controle en onderhoud: Bij ontvangst controle op aanwezigheid gebruiksaanwijzing en CE-keur. Kleding moet regelmatig worden gewassen en worden gecontroleerd op slijtage en verontreinigingen. Reinigen overeenkomstig het gebruiksvoorschrift van de fabrikant.

Eisen aan gehoorbescherming

Arbocatalogus

Te veel geluid op de werkplek kan niet alleen hinderlijk zijn, maar ook leiden tot blijvende gehoorschade. Het wordt zwaar onderschat, maar slechthorendheid is een handicap waar niet alleen de persoon in kwestie hinder van ondervindt, maar ook zijn directe omgeving.
Slecht horen als gevolg van lawaai behoort tot de meest voorkomende beroepsziekten en leidt vaak tot ernstige maatschappelijke en medische consequenties. Gehoorbescherming blijkt veelal noodzakelijk om lawaaislechthorendheid te voorkomen.

Lawaaislechthorendheid treedt op als het geluidsniveau (volume) in de gehoorgang te hoog is, onafhankelijk van het feit of dit geluid mooi klinkt of als lawaai wordt waargenomen. Als vuistregel geldt: als het niet mogelijk is om zonder stemverheffing een gesprek te voeren met iemand binnen een straal van een meter, bestaat de kans op het ontwikkelen van lawaaidoofheid.
Het geluidsniveau is te meten met een decibelmeter. Een decibelmeter geeft het geluidsniveau aan in dB(A).

- Oorpluggen en –doppen;
- Oorkappen;
- Otoplastieken.

Er bestaan twee soorten beschermingsmiddelen: inwendige en uitwendige beschermingsmiddelen. Inwendige beschermingsmiddelen zijn oordopjes, earplugs, oorwatten en otoplastieken. Uitwendige beschermingsmiddelen zijn oorkap en gehoorhelm.
Hieronder een vergelijkend overzicht:

	1	2	3	4	5	6
Beschermzekerheid						
Comfort	+	+	+	-/+	-/+	++
Toepasbaarheid	-	-	-/+	-/+	-/+	+
Gebruikerseenvoud	-	-	+	+	+	++
Bereidheid tot	+	+	-	-	-	++
gebruik Kosten	-	-	+	+	-	++
(aanschaf)	-	-	++	++	++	--
Kosten per dag**	+	+	-	-	-	+
Max. demping (in dB)	15-25	15-25	5-10	10-15	10-15	15-25

Verklaring van de nummers in de tabel:
1 = gehoorkap, schuimring
2 = gehoorkap, vloestofring
3 = oordop (evt. met touwtje)
4 = oorstopje (earplug)
5 = glasdonswat (goed aangebracht)
6 = otoplastiek

Toelichting otoplastieken:
Otoplastieken zijn persoonlijke beschermingsmiddelen tegen schadelijk geluid die geheel op maat worden gemaakt en ingesteld worden op de omstandigheden waaronder de bescherming wordt gedragen. Ze bestaan uit een oorstukje, voorzien van een akoestisch kanaaltje. In dit kanaaltje wordt een filter geplaatst dat de frequenties in het hoorbare gebied in meer of mindere mate dempt. Het aanmeten van otoplastieken is specialistisch werk.
Het is erg belangrijk een goede filter te kiezen. Een te lichte filter dempt het geluid onvoldoende. Daarnaast is

het belangrijk periodiek de otoplastiek te testen op afdichting van het oor. Een otoplastiek die niet goed past kan een gevoel van "schijnzekerheid" geven. De gebruiker kan zelf niet tot nauwelijks beoordelen of de otoplastiek goed functioneert. Het is wel belangrijk om te realiseren dat voor kortstondig gebruik de otoplastieken minder geschikt zijn (vieze vingers bij het in- en uithalen van otoplastieken, makkelijk zoekraken).

Eisen aan hand- en armbescherming

Arbocatalogus

Handen zijn bij sommige gereedschappen, omstandigheden en/of stoffen waarmee wordt gewerkt extra kwetsbaar. De juiste veiligheidshandschoenen helpen bij de noodzakelijke handbescherming.
Het is belangrijk om afhankelijk van de aanwezige gevaren de juiste handschoenen te kiezen. Bij de keuze van handschoenen is het ook belangrijk om erop te letten dat alleen al het gebruik van handschoenen klachten kan veroorzaken. Dit kan bijvoorbeeld komen door beperkte ventilatie in de handschoen, waardoor de huid niet kan ademen. Maar ook kunnen stoffen in het materiaal van de handschoenen voor klachten zorgen. Denk daarbij aan latex, maïsmeel, nitrosaminen en weekmakers.
Handschoenen zijn in de volgende situaties te gebruiken:

- voor algemeen gebruik, ter bescherming tegen mechanische risico’s (ruwe materialen, stekende en snijdende voorwerpen, trillingen)
- ter bescherming tegen chemische en biologische invloeden
- ter bescherming tegen kou en hitte
- ter bescherming tegen elektriciteit
- ter bescherming tegen vibratie

Mechanische invloeden
Voor het hanteren van zware en ruwe voorwerpen bestaan speciale handschoenen, hoewel ook leren handschoenen erg geschikt zijn. Tegen schuren, snijden en steken zijn handschoenen met verhoogde weerstand ontwikkeld. Een speciale handschoen is de metalen handschoen van aan elkaar verbonden ringetjes (maliënkolder). Ook zijn er handschoenen van gebreid soepel metaaldraad.

Chemische en biologische invloeden
De bestendigheid en doorlaatbaarheid van handschoenen verschillen sterk per materiaal waarvan de handschoenen zijn gemaakt. Wanneer gebruik wordt gemaakt van het juiste materiaal, bieden handschoenen voldoende bescherming tegen de meeste chemische stoffen. In het chemiekaartenboek is per chemische stof aangegeven welk materiaal wordt aanbevolen. Ook geven de meeste leveranciers voldoende informatie over beschermingsgraad en doorslagtijd. Zie voor een globaal overzicht onderstaande tabel. Indien gewerkt wordt met biologisch materiaal (bloed, micro-organismen e.d.) is het dragen van handschoenen vaak een vereiste. Ook hier is het weer belangrijk om te weten hoeveel bescherming de handschoen biedt.

Materiaal	Bescherming tegen	Opmerking
Natuurrubber (latex)	Zepen en detergenten, in water oplosbare. Niet geschikt voor organische irriterende middelen, verdunde zuren en alkaliën	oplosmiddelen, sterke zuren en alkaliën, doorlaatbaar voor nikkel.
Butyl rubber	Zuurbestendig, acrylaten (behalve butylacrylaat), isocyaniden	
Chloroprene	Zepen en detergenten, verdunde zuren en alkaliën, amines, esters en alcoholen	Plooibaar, scheurt snel. Niet geschikt voor Aldehyden, ketonen, gehalogeneerde verbindingen.
Fluorcarbon(viton)	Organische oplosmiddelen, voornamelijk gehalogeneerde en aromatische koolwaterstoffen.	Duur
Nitril rubber	Alifatische oplosmiddelen,	Stug materiaal

	plantaardige Oliën	
Styrene-butadieen		Alleen hypo-allergene chirurgische handschoenen
Polyvinyl alcohol	Verscheidene organische oplossingen zoals trichloorethyleen, tolueen.	Geen weerstand tegen water of waterige oplossingen.
Polyvinyl chloride (PVC)	Zepen en detergenten, oliën, metaalbewerkingsvloeistoffen, verdunde zuren en alkaliën, plantaardige oliën	Zepen en detergenten, oliën, metaalbewerkingsvloeistoffen, verdunde zuren en alkaliën, plantaardige oliën

Handschoenen tegen kou en hitte

Tegen bevriezing door vloeibare stikstof komen vrijwel uitsluitend speciale koudeisolerende handschoenen in aanmerking.

Stralingshitte: hiertegen beschermt gemetalliseerd katoendoek. Bestaat er ook gevaar voor vlammen en vonken, dan kan men geïmpregneerd wol- of glasweefsel eventueel met gemetalliseerd oppervlak toepassen.

Contacthitte tot 350° C: wol (gebreid en al dan niet geïmpregneerd), katoen (geruwd weefsel), acetaat, lussenweefsel. Een gemetalliseerd oppervlak heeft hier geen nut. Deze handschoenen moeten voorzien zijn van een kap die tot over de polsen reikt. Ze moeten met een simpele handbeweging uit te doen zijn.

De volgende pictogrammen zijn momenteel in gebruik.

	EN 374 Bacteriologische contaminatie (bijv. in ziekenhuizen en laboratoria)		EN 388 statische elektriciteit		EN 421 ioniserende stralen (biedt bescherming tegen radioactieve bronnen)
	EN 374 (T1-T3) chemische gevaren (in laboratoria, maar ook in de industrie)		EN 388 val-snij-vastheid (bijv. in slachthuizen)		EN 511 gevaren door kou (gevoerde handschoenen voor buitenwerk)
	EN 388 mechanische gevaren (sterke werk-handschoen)		EN 407 warmte en vuur (lassen, maar ook brand-bestrijding)		EN 60903 isolerende veiligheids-handschoenen voor werkzaamheden onder elektrische spanning

De levensduur van de handschoenen is zeer sterk afhankelijk van het gebruik. Een aantal factoren beperken de levensduur:

- thermische invloeden (hitte, koude)
- weersinvloeden
- gebruik (slijtage, beschadiging, vuil worden)
- chemicaliën (oliën, oplosmiddelen, zuren)
- corrosie
- verkeerde keuze (technisch en/of ergonomisch), aard van het gevaar, pasvorm, gebruiksgemak, ventilatie
- onoordeelkundig gebruik
- oneigenlijk gebruik

- reiniging

Eisen aan hoofdbescherming

Arbocatalogus

Een veiligheidshelm beschermt tegen blessures aan het hoofd die kunnen ontstaan door stoten of vallende voorwerpen. In de bouw, op werkplekken waar met hijskranen wordt gewerkt en in productiebedrijven is het dragen van een veiligheidshelm verplicht. De verplichting om een helm te dragen wordt aangegeven door een rond blauw bord, met daarop een witte afbeelding van een helm.

Er bestaat een grote diversiteit aan helmen, waaronder helmen voor situaties waarin werknemers veel naar boven of beneden moeten kijken. Het dragen van een veiligheidshelm is niet altijd verplicht, maar is vaak wel aan te raden. Zorg dus voor een goed passende helm die geschikt is voor het werk dat gedaan wordt!

Keuze veiligheidshelm
De keuze voor een veiligheidshelm moet terug te vinden te zijn in de Risico -inventarisatie en -evaluatie en het plan van aanpak voor de uitvoering. Een helm die onder alle omstandigheden goed zit, is noodzakelijk voor een veilige werksituatie.

Onder beschermende hoofdbedekking middelen worden verstaan:

- veiligheidshelmen
- stootpetten

Uitbreidingen
Aan de helm zijn meestal oorkappen of een gelaatsscherm te bevestigen. Deze beschermen tegen geluidsoverlast of rondspattende vloeistoffen, stof, slijpsel en houtsnippers. Voor koud weer zijn in veel gevallen helmmutsen beschikbaar. Een kinband om de helm aan te gespen is handig bij wind. Een nekflap kan verbranding door zonlicht voorkomen.

De diverse soorten gevaren kunnen onder andere zijn:

- botsing/stoten/schampen
- indringing
- spatten van gesmolten metaal of chemicaliën
- koude/hitte
- snijding/schaving
- verbranding
- verontreiniging
- elektrische stroomdoorgang

Veiligheidshelm heeft houdbaarheidsdatum
Persoonlijke beschermingsmiddelen mogen alleen gebruikt worden indien zij voldoen aan de eisen in het Warenwetbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen (en richtlijn 89/686/EEG). Ze moeten voorzien zijn van een CE-merk (Conformité Européenne). Met het CE-merk toont de fabrikant van het beschermingsmiddel aan dat het voldoet aan de gestelde minimumeisen.
Een helm mag niet worden beplakt met stickers, omdat lijmen het verouderingsproces versnellen. Dit kan ook gelden voor het aanbrengen van verf of inkt. Breng dus ook geen andere markeringen aan op de helm. Vraag eerst advies aan de fabrikant; deze heeft meestal zelf mogelijkheden voor het aanbrengen van een bedrijfsnaam of logo. Afhankelijk van het materiaal van de helm, heeft de helm een uiterste gebruikersdatum.

Kenmerken van een goede helm
In de klep van elke helm moet onuitwisbaar de productiedatum vermeld zijn, net als het model en de fabrikant. Andere verplichte kenmerken zijn een bijgeleverde gebruiksaanwijzing voor het correct instellen van de maat. Hoe gemakkelijker een helm draagt, hoe groter de kans dat hij wordt gebruikt.
De kenmerken van een goede helm:

- binnenwerk met een goede pasvorm en een schaal van lichtgewicht materiaal
- een traploos verstelbare hoofdband voorzien van linnen met leer bekleed
- een brede hoofdband die horizontaal en verticaal direct tegen het hoofd ligt
- een binnenwerk met een zweetband tegen het voorhoofd
- eventueel te combineren met andere beschermingsmiddelen, zoals gehoor- en gelaatsbescherming
- te dragen met een wintermuts en winterband
- afdekbare ventilatie-openingen en hygiënisch afgestemd op de situatie

Eisen aan oog- en gezichtsbescherming

Arbocatalogus

De glazen van veiligheidsbrillen moeten van gehard glas of kunststof zijn en de montuur van metaal of kunststof. Afhankelijk van de omgevingstemperatuur en de gevraagde krasvastheid van de glazen, moet een veiligheidsbril gekozen worden.

Een miniem, onzichtbaar metaalsplintertje of een spat van een chemische stof kan pijnlijke en soms onherstelbare oogschade tot gevolg hebben. Ook straling, zoals ultraviolet- en infraroodstraling vormen een niet te onderschatten risico.

In eerste instantie moet gekeken worden naar maatregelen die het dragen van een beschermingsbril overbodig maken. Als dit niet mogelijk is, moet de blootstellingstijd worden verkort. Als de blootstelling niet dermate verkort kan worden dat gezondheidsklachten uit te sluiten zijn, dan moet de werkgever veiligheidsbrillen beschikbaar stellen. Daarbij heeft hij de keuze uit verschillende soorten en modellen. Een goede veiligheidsbril beschikt over een CE-markering en een gebruiksaanwijzing waarin het doel en de bescherming beschreven staan. Het dragen van veiligheidsbrillen kan worden bevorderd door medewerkers te betrekken bij het maken van de risico -inventarisatie en –evaluatie.

Werk gebonden risico's voor de ogen:

- materiaalsplinters
- stof
- spatten van agressieve en hoge druk vloeistoffen
- spatten van hete vloeistoffen
- vonken
- straling van lassen/lasers
- straling van hitte en vuur
- schadelijke gassen

Veiligheidsbrillen en ruimzichtbrillen
Veiligheidsbrillen, overzetbrillen en ruimzichtbrillen beschermen alleen de ogen en zijn alleen geschikt tegen gevaren als (grof) stof, slijpspatten (spaanders) en vloeistofspatten die niet gevaarlijk zijn voor de huid.

Meeste gebruikte brillen:

- veiligheidsbril
- ruimzichtbril/gelaatsscherm

Aandachtspunten voor veiligheids-/ruimzichtbrillen zijn:

- antifog-coating voorkomt (tijdelijk) beslaan van de brillen
- overzetbrillen en ruimzichtbrillen moeten goed aansluiten op het gezicht
- een veiligheidsbril is hittebestendig en kan tegen spatten van zuren en logen
- lasbril/-kap
- zonnebril

Verder zijn er ook beschermbrillen: deze worden meestal gebruikt als overzetbril voor mensen die een werkplek tijdelijk bezoeken.

De "gewone" veiligheidsbril
Dit is de meest gebruikte en daarom ook bekendste uitvoering van oogbescherming. Het is een bril met een montuur vervaardigd van onbrandbaar materiaal en met glazen van gehard glas of kunststof. Gehard glas is 6 tot 7 maal zo sterk als gewoon glas. Als het breekt springen ze niet uit elkaar, maar versplinteren op dezelfde manier als een autoruit. Kunststof glazen worden meestal van polycarbonaat gemaakt. Polycarbonaat kan niet splinteren en deze glazen zijn nog veel sterker dan gehard glas. Het nadeel van deze glazen is dat ze veel sneller krassen en daardoor kwetsbaarder blijven. De meeste veiligheidsbrillen zijn voorzien van zijkleppen die het oog beschermen tegen materiaal dat zijdelings aan komt vliegen. Het is mogelijk een veiligheidsbril op sterkte te krijgen. Deze bril zou dus ook voor normale toepassingen gebruikt kunnen worden. Andersom, een gewone bril als veiligheidsbril, mag nooit. Net zo min als dat contactlenzen als oogbescherming kunnen dienen, maar dat spreekt min of meer voor zich. Bij de meeste bedrijven waar een blauw bord "veiligheidsbril

verplicht" hangt is een dergelijke bril voldoende.

De ruimzichtbril
Voor speciale toepassingen is er de ruimzichtbril. Deze kun je vergelijken met een skibril en is voorzien van een elastische hoofdband. Hij wordt vooral gebruikt bij werkzaamheden waar veel stof bij vrijkomt, zoals slijpen, hakken en boren.
Voordelen van ruimzichtbrillen:

- de ruimzichtbril kan over een normale bril gedragen worden
- het zicht wordt minder belemmerd
- de bril beschermt ook (beter dan een normale veiligheidsbril) tegen vloeistoffen

Het gelaatscherm
Gelaatschermen zijn doorzichtige kappen van polycarbonaat. Ze beschermen het gezicht tegen stof en gevaarlijke vloeistoffen. Tegen stoffen die van beneden komen (spatten) geven ze minder bescherming. Ze zijn wel erg geschikt voor werken boven het hoofd of voor slijpen in een besloten ruimte. Bij het werken met hogedrukreinigers en met zuren zijn ze verplicht. Gelaatschermen kunnen ook op een helm worden vastgemaakt. Op het moment dat het scherm even niet nodig is kan het dan omhoog worden geklapt.

De lasbril-/kap
Bij autogeen lassen beschermen lasbrillen alleen de ogen tegen infraroodstraling. Is bescherming van het gezicht noodzakelijk, dan dient een gelaatsscherm gebruikt te worden. Laskappen beschermen wel tegen ultra-violette straling. Ze beschermen het hele gezicht, omdat die straling ook de huid kan beschadigen. Moderne laskappen zijn vaak voorzien van zelfschakelende glazen (glas wordt donker als de laspit wordt ontstoken). Een lichtsensor meet dan de lichtsterkte en past daar de doorlaatbaarheid op aan. Deze komen steeds meer in de plaats van de oude laskappen en brillen met opklapbare donkere glazen.

Eisen aan valbescherming

Arbocatalogus

Bij het werken op hoogte bestaan zeer grote risico's. Zelfs bij vallen van geringe hoogte doen zich ongevallen voor met blijvende invaliditeit of dodelijk gevolg. Bij werkzaamheden op hoogte waar valgevaar bestaat is het niet altijd mogelijk de werkplek afdoende te beveiligen. Als na een gedegen afweging een duidelijke beveiliging van de werkplek redelijkerwijze niet haalbaar is, moeten er valbeveiligende middelen worden gebruikt. De wet schrijft dit voor vanaf een hoogte of valgevaar van 2,5 meter. Maar ook het gebruik van valbeveiliging is niet zonder risico's. Wanneer zich een incident voordoet en een vrije val plotseling door een valbeveiliging wordt gestopt, kan een vanggordel ernstige inwendige kwetsuren veroorzaken.

Arbeidshygiënische strategie
Als er op hoogte gewerkt moet worden, zijn volgens de arbeidshygiënische strategie (een hiërarchisch stelsel van beheersmaatregelen voor risico's) de volgende niveaus van beveiliging mogelijk:

- Een werkplek moet bij voorkeur permanent worden aangepast door bijvoorbeeld vaste balustrades of leuningen te plaatsen.
- Er moeten tijdelijke voorzieningen worden getroffen, zoals steigers of verplaatsbare dakrandbeveiliging. De organisatie dient erop gericht te zijn valgevaar als continue actief risico te beschouwen.
- De planning moet zo worden ingericht dat tijdens een bouwproject zo snel mogelijk vaste trappen worden geplaatst.

Wanneer de voorgaande collectieve voorzieningen niet mogelijk blijken, dan is persoonlijke valbeveiliging noodzakelijk.

Persoonlijke valbeveiliging
Als collectieve maatregelen niet afdoende zijn, dan is persoonlijke valbeveiliging noodzakelijk. Een goede valbeveiliging voorkomt de volgende risico's:

- vallen van hoogte
- abrupt breken van de val (klap)
- afknelling door vallijn

Valbeveiliging moet uit drie onderdelen bestaan. De werksituatie bepaalt welke valbescherming de voorkeur verdient.

- een vast en stevig bevestigingspunt voor de beveiligingskabel
- een harnas dat de medewerker via een kabel verbindt met het bevestigingspunt
- een valstopapparaat of valdemper

Een positioneringslijn mag uitsluitend worden gebruikt als gebiedsbeperking en nooit in situaties waarbij een val mogelijk is. Met de juiste lijnlengte kan men voorkomen dat iemand in een gevaarlijk valgebied terecht komt.

Eisen been- en voetbescherming

Arbocatalogus

Been- en voetbeschermingsmiddelen zijn bedoeld om de voeten en benen te beschermen tegen aantasting door mechanische en fysische bedreigingen en zijn in vele uitvoeringsvormen en lengte- én breedtematen verkrijgbaar. Veel materialen uit het dagelijks gebruik worden ook toegepast in de pasvorm en schokdemping van veiligheidsschoenen; zo zijn er schoenen te koop met luchtdoorlatende, ademende en vochtabsorberende eigenschappen, met een stijve plastic schacht, een metalen neus en dat alles gemaakt van zo licht mogelijke materialen. Ook in aparte (sneaker) uitvoeringen. Aanvullend wordt ook aan eventueel noodzakelijke steunzolen en sokken aandacht besteed. Er zijn zweetafvoerende sokken, waardoor de schoenen langer leven en er minder problemen zijn met schimmels. Veiligheidsschoenen (met CE markering) kunnen ook speciaal op maat worden gemaakt voor mensen met probleem of niet standaard voeten of benen of allergie voor bepaalde materialen.

Been- en voetbeschermingsmiddelen zijn onderverdeeld in de volgende groepen:

- *Veiligheidsschoenen (NEN-EN 20345)*; hebben een beschermneus voor een belasting tot 200 Joule, gesloten energie-absorberende hiel, oliebestendige zool en zijn antistatisch, eventueel waterondoordringbaar en van nagelwerende zool voorzien (aanduiding SB, S1, S2, S3 en S4 en S5).
- *Beschermschoenen (NEN-EN 20346)*; hebben een beschermneus voor een belasting tot 100 Joule en komen verder overeen met veiligheidsschoenen (aanduiding PB, P1, P2, P3 en P4 en P5).
- *Werkschoenen (NEN-EN 20347)*; zonder beschermneus (aanduiding O1, O2, O3 en O4 en O5).
- *Veiligheidslaarzen* (aanduiding S4 tot en met S5). Voor de glassector is een groter stuk boven op de voet van hard materiaal. Ook de zijkant van de schoen kan verstevigd worden tegen zij-impact.
- *Specifieke laarzen* zoals brandweerlaarzen, lieslaarzen, tegen speciale chemicaliën bestendige laarzen, laarzen voor de voedingsindustrie, laarzen tegen hitte of koude omstandigheden en laarzen tegen elektriciteitsrisico's. Ook in combinaties van deze eigenschappen.
- Veiligheidsklompschoenen.
- Overschoenen; al dan niet met stalen neus.

Afhankelijk van de kans op teenverwonding door vallende, schuivende of rollende voorwerpen, kan ook worden gekozen voor schoenen met een lichtere kunststof neus of zonder stalen neus. In dat geval wordt gesproken van respectievelijk beschermend schoeisel en werkschoeisel.
Ook de antislipfunctie of een grote weerstand tegen elektrische stroom kan een reden zijn om veiligheidsschoenen te dragen.

De Europese richtlijn geeft alleen hele algemene aanwijzingen. Voor details wordt verwezen naar de normen. Voor veiligheidsschoenen zijn de normen NEN-EN 344 en 345 van toepassing. Deze geven aan waar de schoenen aan moeten voldoen.

Schoenen die aan bovengenoemde normen voldoen bieden gegarandeerd:

- comfort en degelijkheid van een niveau dat in de norm is vastgelegd;
- door de aanwezigheid van een speciale veiligheidsneus bescherming tegen een vallend voorwerp met een energie kleiner of gelijk aan 200 J.

Toelichting: een vallend voorwerp met een energie van 200 J is te vergelijken met een voorwerp van 1 kg dat van 20 meter hoogte valt, of 10 kg van 2 meter hoogte.

Pasvorm
Wanneer de categorie schoenen is bepaald kan er nog gekozen worden voor een aantal verschillende

uitvoeringen. Een schoen moet goed zitten, je draagt hem tenslotte de hele dag. Aangezien iedere voet anders is, zijn er behalve verschillende lengtematen ook verschillende breedtematen te verkrijgen. Jammer genoeg gebruikt iedere schoenleverancier zijn eigen leesten en kan er op voorhand niet veel gezegd worden over de benodigde lengte- en breedtemaat. Passen is en blijft dan ook de enige juiste oplossing.
Schoenen passen is een belangrijke, maar vaak onderschatte bezigheid. Schoenen die niet goed zitten wanneer je ze voor het eerst past worden meestal niet na verloop van tijd beter. Anderszins kun je van schoenen die lekker lijken te zitten heel veel last krijgen. Let dan ook bij het passen op de volgende dingen:

- Pas de schoenen met sokken die je tijdens normaal gebruik van de schoenen ook draagt;
- Let op de juiste maat: je moet je tenen kunnen bewegen, maar je voeten mogen niet schuiven in de schoenen. Het mooiste is het als je kunt gaan staan op een hellend vlak. Als je voet naar voren schuift en je tenen de voorkant raken is de schoen niet geschikt;
- Let op drukplekjes, vooral op de hielen, wreef en aan de zijkant van de voet. Deze kunnen aanleiding zijn tot blaren bij langer gebruik. Het kan ook zijn dat je er na een paar dagen geen last meer van hebt, maar je kunt beter geen risico's nemen.

Eenmaal in het gelukkige bezit van een paar goedzittende veiligheidsschoenen is het zaak die ook zo lang mogelijk goed te houden. Regelmatig onderhoud, in de vorm van schoonmaken en af en toe insmeren met schoenenvet zorgt voor schoenen die lange tijd stevig, soepel en waterdicht blijven. Zet natte schoenen echter nooit bij de warme kachel. Het leer kan hierdoor uitdrogen en gaan scheuren.

Coderingen
De richtlijnen werken met lettercoderingen om de verschillende soorten veiligheidsschoenen aan te geven. Behalve de veiligheidsschoenen volgens EN 345, worden er nog beschermende schoenen (EN 346) en werkschoenen (EN 347) onderscheiden. Beschermende schoenen hebben een minder sterke neus en werkschoenen hebben zelfs helemaal geen beschermende stalen neus. Alle coderingen die in dit hoofdstuk vermeld worden horen op de schoen (label, zool) vermeld te staan, indien ze van toepassing zijn.

	Veiligheidsschoenen (EN 345)	Beschermende schoenen (EN 346)	Werkschoenen (EN 347)
Standaard schoen, voldoet aan bovengenoemde sterkte-eisen	**SB**	**PB**	**---**
Als boven + gesloten hiel, antistatische eigenschappen en energie absorberende zool.	**S1**	**P1**	**O1**
Als boven + waterdichte schacht	**S2**	**P2**	**O2**
Als boven + stalen of kunststof ondoordringbare tussenzool en geprofileerde loopzool	**S3**	**P3**	**O3**

Specificatie van veiligheidsschoeisel
Naar samenstelling (NEN-EN 20345, 20346, 20347):

- *Code I*: schoeisel vervaardigd uit leder of soortgelijke materialen.
- *Code II*: schoeisel dat volledig vervaardigd is uit rubber of een polymeer.

Naar model (NEN-EN 20345, 20346, 20347):

- Type A: lage schoen
- Type B: halfhoge schoen
- Type C: korte laars
- Type D: knielaars
- Type E: laars tot dijhoogte (lieslaars)

Specifieke symbolen
Andere afkortingen die in de schoenen vermeld kunnen staan zijn:
P Stalen tussenzool (penetratieweerstand tot 1100 N, d.w.z. dat een persoon tot 110 kg op een voet op een spijker kan gaan staan zonder dat de tussenzool bezwijkt, gewoon op twee voeten staand kan de proefpersoon zelfs 2 keer zo zwaar zijn, 220 kg).
C Elektrische weerstand geleidend (elektrische weerstand < 100 kW).
A Elektrische weerstand antistatisch (elektrische weerstand tussen 0,1 en 1000 MW).
E Energie absorberende hiel.
HI Warmte isolerend, waardoor de temperatuurstijging in de schoen vertraagd wordt (<22°C).
CI Koude isolerend, waardoor de temperatuurverlaging in de schoen wordt afgeremd (<10°C).
WRU Waterdichte schacht.
HRO Hittebestendigheid van de zool tegen een contactwarmte van 300°C gedurende 1 minuut.
ORO Oliebestendige zool (optie voor werkschoeisel) *

* Veiligheids- en beschermschoeisel heeft altijd een oliebestendige zool, bij werkschoenen is dit echter optioneel.

Anti-statische schoenen
Anti-statisch schoeisel moet gedragen worden als de noodzaak bestaat om elektrostatische oplading, door het afvoeren ervan, te verkleinen. Hierdoor wordt ontsteking van brandbare stoffen en gassen door vonkoverslag voorkomen. Verder moeten anti-statische schoenen gedragen worden als gevaar voor elektrische schokken door elektrische apparatuur of spanningvoerende delen niet geheel uit te sluiten valt.

Met het dragen van anti-statische schoenen is men niet volledig beschermd tegen elektrische schokken. Dit komt doordat er door de schoen slechts een elektrische weerstand tussen de vloer en de voet wordt opgebouwd. Voor meer zekerheid moeten extra maatregelen genomen worden. Als een schoen niet goed wordt onderhouden, smerig of nat is kan de elektrische weerstand ervan behoorlijk afnemen. Daarom moeten de schoenen goed schoongemaakt worden voordat een gevaarlijke zone betreden wordt. Wat absoluut verboden is, is het aanbrengen van isolerende materialen (bepaalde inlegzolen) tussen de binnenzool en de voet van de gebruiker. Moeten er perse inlegzolen gebruikt worden dan dient de elektrische weerstand van de combinatie inlegzool/schoen getest te worden.

Beenbescherming

Niet alleen de voet dient beschermd te worden, afhankelijk van de werksituatie zal ook bescherming voor de benen noodzakelijk zijn. Wanneer er kans bestaat dat de enkels beschadigd kunnen worden dienen hoge veiligheidsschoenen gedragen te worden. In speciale gevallen, waar veel met chemicaliën of met water gewerkt wordt, kan het gebruik van veiligheidslaarzen verplicht gesteld worden. Dit zijn kniehoge rubberlaarzen met ingegoten stalen neuzen.

Gebruik van PBM

Arbocatalogus

De werkgever kan het gebruik van PBM voorschrijven wanneer de resultaten van een inventarisatie hiertoe aanleiding geven. De werkgever geeft voorlichting over de risico’s en over wanneer een draagplicht vereist is. Medewerkers zijn verplicht om de aan hen ter beschikking gestelde PBM ook te gebruiken. De werkgever moet voorlichting geven over de risico’s die de medewerkers lopen wanneer zij PBM niet gebruiken en instructies geven over de manier waarop de PBM gebruikt moeten worden. Indien de werkgever bepaalde PBM verplicht stelt, is hij ook verplicht om toezicht te houden op het gebruik.

RI&E

Arbocatalogus

Bij de inzet van PBM schrijft de wet nadere inventarisatie- en evaluatieverplichtingen voor. De werkgever is verplicht een beoordeling van PBM op te stellen teneinde de meest doelmatige en passende middelen te kiezen om de aanwezige gevaren te voorkomen.

Veiligheid- en gezondheidssignalering

Arbocatalogus

Gebieden (ruimtes, werkplekken) of machines en werktuigen waar het gebruik van een bepaald PBM verplicht is gesteld, moeten worden gemarkeerd.

Uitvoeren RI&E
Voordat met werkzaamheden (waarbij gevaarlijke situaties geïnventariseerd zijn die met geen andere middelen dan met PBM bestreden kunnen worden) wordt begonnen, moet uit de RI&E PBM zijn uitgevoerd. Het mag duidelijk zijn dat aan deze RI&E vrijwel altijd samengaat met een andere RI&E , bijvoorbeeld de inventarisatie van geluid, gevaarlijke stoffen of lasers. Bij deze inventarisatie gaat het dus om de specifieke beoordeling van het gebruik door een bepaald persoon van bepaalde PBM in een bepaalde situatie. Hierbij moeten de volgende aspecten aan bod komen.
I Omschrijving van eventuele niet-vermijdbare gevaren op de werkplek:

- Gegevens over de gevaren: Maak een overzicht van de gevaren die optreden bij een bepaalde handeling of situatie (maak hierbij gebruik van bijlage 3).
- Gegevens over de werkplek Geef aan over welke afstand (of in welke ruimte of bij welke werkplek) de gevaren nog kunnen optreden.

II Beoordelen welk middel ingezet moet worden/juiste middel wordt ingezet

- Benodigde kenmerken PBM Omschrijf de eigenschappen die de PBM moet hebben om de gevaren te ondervangen.
- Gegevens over de beschermingsgraad van het PBM Indien al een PBM wordt ingezet of gebruikt, moet aangegeven worden in hoeverre deze PBM de geïnventariseerde gevaren wegneemt of verminderd.
- Overige informatie Eventuele gegevens over ouderdom, controle en onderhoud van de gebruikte PBM.

III Beoordelen of er risico’s ontstaan door:

- De toepassing van PBM in relatie tot de specifieke kenmerken en persoonlijke eigenschappen van de gebruiker, bijvoorbeeld door baardgroei passen bepaalde maskers niet).
- Het niet gebruiken van PBM’s: bijvoorbeeld risico op oogletsel bij het niet dragen van oogbescherming bij verspanende werkzaamheden.

IV Blootgestelde groep medewerkers

- Voor welke medewerkers zijn de PBM noodzakelijk. Hoe zijn deze medewerkers geschoold?

V Plan van Aanpak (maak gebruik van checklist, bijlage 4)

- Geef aan welke PBM in welke situatie gebruikt moeten worden;
- Geef aan in welke ruimte of werkplek de PBM gebruikt moeten worden;
- Geef aan welke risico’s gelopen worden indien geen PBM gedragen worden;
- Geef aan welke technische en organisatorische maatregelen nog genomen moeten worden.

Technische en organisatorische maatregelen

Voorlichting
De werkgever heeft een algemene verplichting om de medewerkers, leerlingen, ingehuurde krachten en studenten voor te lichten over de veiligheid en gezondheid op het werk. Als het gaat om voorlichting m.b.t. PBM is het van belang dat de medewerker op de hoogte is van de gevaren die aan de orde zijn, de gebruiksvoorschriften van de aanwezige PBM en de overige regels en voorschriften die samenhangen met het gebruik van PBM in de organisatie. De afspraken moeten zowel op schrift staan als ook mondeling worden besproken.

Verstrekking/onderhoud/afvoer van PBM
Bij het verstrekken van de PBM is het aan te bevelen de gebruiker een ontvangstverklaring te laten tekenen. Hoe de verstrekking georganiseerd moet worden (iedereen een basispakket of per individu) moet per eenheid besloten worden. Ook moet er voor gezorgd worden dat er voldoende wegwerp PBM's voorradig zijn. Het is raadzaam om bij de verstrekking de toezichthouder een belangrijke rol te laten spelen. Deze functionaris moet immers ook bijhouden of de medewerkers en inleenkrachten voldoende geïnstrueerd zijn. Met uitzondering van wegwerp PBM en PBM van categorie I (zoals latex-handschoenen) is het belangrijk om zaken als gebruikstijden, onderhoud, revisie, reparaties, reiniging, ontsmetting en periodieke controle duidelijk in de instructies mee te nemen. Ook een persoonlijk beschermingsmiddel moet eens vervangen worden. Het is wel zaak dat de medewerker op de hoogte is van de vervangingscriteria. Dit kan zijn: het overschrijden van de gebruikerstermijn of bij een beschadiging. Intern kunnen afspraken gemaakt worden over omruil van de PBM.

Aanbrengen van gezondheids- en veiligheidssignalering
De ruimtes of werkplekken waarin PBM gedragen moeten worden, moeten worden gemarkeerd met pictogrammen.

Algemene bepalingen

145. Een persoonlijk beschermingsmiddel moet in overeenstemming zijn met de desbetreffende CE bepalingen inzake ontwerp en constructie op het gebied van veiligheid en gezondheid.
146. In alle gevallen moet een persoonlijk beschermingsmiddel:
   - geschikt zijn voor de te vermijden risico's, zonder zelf een vergroot risico in te houden;
   - beantwoorden aan de bestaande omstandigheden op de arbeidsplaats;
   - afgestemd zijn op de ergonomische eisen en de vereisten met betrekking tot de gezondheid van de werknemer;
   - na de nodige aanpassingen geschikt zijn voor de drager.

3. Indien allerlei risico's het tegelijkertijd dragen van meer dan één persoonlijk beschermingsmiddel noodzakelijk maken, moeten deze op elkaar zijn afgestemd en doeltreffend blijven tegen het (de) betrokken risico('s).

4. De omstandigheden waaronder een persoonlijk beschermingsmiddel gebruikt moet worden, met name wat betreft de duur van het dragen, worden bepaald afhankelijk van de ernst van het risico, de frequentie van de blootstelling aan het risico en de kenmerken van de werkplek van iedere werknemer afzonderlijk, alsmede van de doeltreffendheid van het persoonlijke beschermingsmiddel.

5. Een persoonlijk beschermingsmiddel is in beginsel bestemd voor gebruik door één persoon. Indien de omstandigheden vereisen dat een persoonlijk beschermingsmiddel door meer dan één persoon gebruikt wordt, moeten passende maatregelen worden genomen, opdat een dergelijk gebruik geen gezondheids - of hygiëneproblemen oplevert voor de onderscheiden gebruikers.

6. Adequate gegevens over ieder persoonlijk beschermingsmiddel die nodig zijn voor de toepassing van lid 1 en lid 2, moeten in het bedrijf en/of de inrichting beschikbaar zijn en eventueel worden doorgegeven.

7. De persoonlijke beschermingsmiddelen moeten gratis ter beschikking worden gesteld door de werkgever; deze moet zorgen voor onderhoud, reparaties en de noodzakelijke vervangingen voor het goed functioneren en de bevredigende hygiënische toestand ervan.

8. De werkgever deelt de werknemer van tevoren mede tegen welke risico's het dragen van het persoonlijke beschermingsmiddel hem beschermt.

9. De werkgever zorgt voor een opleiding en organiseert, in voorkomend geval, een trainingscursus voor het gebruik van de persoonlijke beschermingsmiddelen.

10. De persoonlijke beschermingsmiddelen mogen, behoudens in bijzondere en uitzonderingsgevallen, slechts voor de beoogde doeleinden worden gebruikt.

11. Zij moeten worden gebruikt overeenkomstig de gebruiksaanwijzing. De gebruiksaanwijzing moet begrijpelijk zijn voor de werknemers.

Bron: stlwerkt.nl